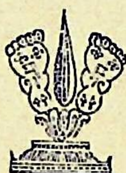
32

రామానుజ విన్నపములు

శ్రీ రంగనాయకులు స్వామివారు

పూర్వకవి ప్రణీతము.

ప్రకాశకులు:

నిడుముక్కల సుబ్బారాయుడు,

విజయవాడ.

వెల రు. 0-8-0

శ్రీ ఆండాళమ్మ వారు

శ్రీయతిరాజ సేవా మహిళామండలి

అధ్యక్షులు: K. తాయారమ్మ,

సెక్రటరీ: P. రంగనాయకమ్మ.

విజయవాడ-1.

ఈపుస్తకము ముక్తిపల్లి అగ్రహార వాస్తవ్యులు శ్రీమాన్ పణిహారం సముద్రాల తిరువెంగళాచార్యులవారి శిష్యులు నిడుముక్కల పిచ్చయ్య, మహాలక్ష్మమ్మగార్ల కుమారుడు సుబ్బారాయుడుగారి ద్రవ్యసహాయముచే సచ్చొత్తింప బడినది. కావలసిన వారికి ఉచితముగా సమర్పింపబడును.

నిడుముక్కల సుబ్బారాయుడు, విజయవాడ.

శ్రీ నమ్మాళ్వారు

శ్రీ రామానుజులవారు

శ్రీ మనవాళ మహాముని

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

రామానుజవిన్నపములు.

గార్గేయవేంకటాచార్యపాదపంకేరుహాశ్రయః।
జ్ఞానవైరాగ్యసంపన్నం రామానుజగురుంభజే॥

శ్రీవైకుంఠనాథస్వరూపా । గుణానంతంబుల చేత ననంతుండవనియును । ప్రాప్తజ్ఞానబలసంపన్నతచేత నివాసశయ్యాసన పాదుకాంశుకోపధానవర్షాతపవారణాదిభిః ఇత్యాది శరీరభేదంబుల శ్రియఃపతిః దత్తవన రోపితాశేష శేషభావంబులొందిన కతంబున శేషుండవనియును । ప్రఖ్యాతి గాంచిన నిత్యసూరివర్గప్రధానుండ యతిగడవ వెలసి యశేషప్రాచీన దేశికాశయసిద్ధ్యర్థక్రమంబున జ్ఞానిత్వాత్మైవమే మతమిత్యుక్తసల జ్ఞానశబ్దంబునకర్థంబుయై యాటచేత భగవద్దర్శనంబులెల్ల నేవంతతాత్మభూతనవత్పర్యంత పర్యవసానంబు లేమవ్వగాన । సంతతోత్సవంబులు సంతతమంగళంబులును దేవర వారికేఘటించె । మేలు మేలు మమ్మేలు శేషనగరాధినాథా రామానుజా నమోనమో యతిరాజశేఖరా॥ ... ... (౧)

ఉభయవిభూతినాయకా । మీ దివ్యస్వరూపంబునకవ్యాహతైశ్వర్యంబు । మీ దివ్యస్వరూపంబునకనపరిమిత మంగళంబు । మీదివ్యగుణంబులకనంత ప్రకాశంబు । మీదివ్యవిభూతులకపారసమృద్ధి । మీదివ్యసంకల్పంబునకనంతరాయపూర్వకసంసిద్ధి । మీదివ్యసూక్తులకతులిత కౌశలంబు । మీదివ్యచేష్టితంబులకభ్యుదయపరంపరాభివృ

ద్ధి । మీదివ్యమహిమకననధికాతిశయవిభవంబు । మీదివ్యకీర్తికఖండ బ్రహ్మాండమండలవ్యాప్తి । మీదివ్యాజ్ఞకనంకుశ పరాక్రమస్థైర్యంబు మీదివ్యచరణారవింద సేవకవర్గంబునకనర్గళజ్ఞానభక్తివైరాగ్య సంపదానందావాప్తులంగోరెద యేమిటికిఁగోరెద నంచేని విన్నవించెద।అశేష చిదచిద్వర్గంబు ప్రమేయంబైన బ్రహ్మాండంబునకధీనంబు । ప్రమేయంబు ప్రమాణాధీనంబు । ప్రమాణంబు ప్రమాతృధీనంబు నీవు ప్రమాతాగ్రేసరుండవుగనుక । లెస్సవిచారించిచూడ నీలెస్సయే ప్రకారిప్రకారభూతప్రపంచబ్రహ్మలలెస్సకు మూలంబయ్యెఁగావున బ్రార్థించితి చిత్తగించుమీ । శేషనగరాధినాథ రామానుజ నమోయతిరాజశేఖరా॥ ... ... (౨)

ఆచార్యలక్షణలక్షితా । నీవు భగవత్ప్రపన్నులకుఘటకభావంబుగ వహించుచు । సర్వోపాయశూన్యులకు స్వయమేవోపాయభావంబు వహించుచు । చేతనోజ్జీవన హేతువైనవాడవు । అందొకటిలక్ష్మీధర్మంబు । వొకటినారాయణధర్మంబు । ఈరెండుధర్మంబులుమీయందేకానుపించిన కతంబున ధర్మంబులు ధర్మివ్యతిరిక్తమై యుండవుగావున । వారిరువురు నీరూపంబుననే యేకవ్యక్తియనుట సిద్ధంబు । రాఘవత్వేభవేత్సీతారుక్మిణీకృష్ణజన్మని అనువిధముననవతారాంతరంబులందుంబలెనే భిన్నవ్యక్తులైనను । శ్రీసన్నిధానంబున్నచోటకాక రుక్మిప్రభృతులగతి చేతనులుసాపరాధులయ్యును జీవింపుదురు।తత్సన్నిధానంబుదొరకనియెడల రావణకంసాదులచందంబున నశించిపోదురుగదాయనివిచారించియేకవ్యక్తిమాట । ఈయర్థంబు దేవరకుబరమాంతరంగుండైన భాగినేయుండగు దాశరథిసూరి యుపన్యసించెగావున । మంత్రరత్నంబున కర్థంబునీవేయని తెలిసి శరణంటి రక్షించుమీ । శేషనగరాధినాథరామా॥ ... ... (3)

శ్రీరంగేశవిజయధ్వజా । మిమ్ము విష్వక్సేనులుగా నూహించి అవిఘ్నపరిసమాప్త్యకు । కృతిముఖంబుల నారాధించినాడ । అదియెట్లన్నగా వేరీవిరజాప్రణవాకార వేదశృంగరంగవిమానంబే వైకుంఠమందిరంబు । తన్నివాసియె వాసుదేవుండనుటచేత ప్రత్యక్షపరమపదంబురంగస్థలంబనుట సకలలోకప్రసిద్ధంబు । అచట నీవిష్వక్సేనముద్రయగు నేత్రంబు హస్తంబునబట్టి తత్కైంకర్యంబులెల్ల దిద్దుట

యును । తత్పర్యాయంబులగు దివ్యదేశంబులందెల్లనీయాజ్ఞ చెల్లించు టయును సాక్షిగాగ ప్రత్యక్షంబునకు ప్రమాణమేల । కావున నిన్ను ప్రార్థించి నంత నవిష్వక్సేన ప్రార్థనమాల బ్బవిత్రీకరించుమిా। శేషనగ రాధి॥ ... ... (౪)

శ్రీభాష్యకారా । ఉభయపక్షంబుల ద్విజవరులెందరెందఱికి నీప్రసాదగుణ । ఉభయవరై బహువిధ వేదశాఖలెల్లనీకువాఙ్ముఖ విధేయ బగుటంజేత । త్రిదండిమయుండవనంబరగుచు । కాషాయవస్త్రోత్తరీయాణిత స్వర్ణవర్ణశరీరంబును । ధవళమృణ్మయోర్ధ్వపుండ్ర విరాజితవదనమండలంబును । విస్ఫారిత స్ఫటికభోగభోగోపమానజల వారణాంచిత అగ్రభాగత్రిదండగ్రాహికరంబునుగల్గంజూచినీవు సాక్షాద్వైనతేయుండవని సేవించితిగాదె శ్రీయఃపతి యనంతశయన పురుషోత్తమస్థలంబుననుండి కృతప్రతికృతన్యాయంబున నిన్నుగురంగకూర్మస్థలంబులందుపల్పి నీవు విష్ణురథుండవగుట జగద్విదితంబు చేసునా। శేషనగరాధినాథ రామానుజానమోయతిరాజశేఖరా॥ ... (౫)

శ్రీనిధిశ్రీపదా । నీవు కల్యాణగుణకలశాంబురాశివనీయందుత్పన్నంబగుపద్యద్వయోపన్యాసరూపంబైన వేదార్థ సంగ్రహంబును। అమృతంబు అసురపకృతుల పాలికిదప్పి భూసురవరుల పాలికివచ్చె। నీవలననల మేల్మంగాభిధానలక్ష్మివిశేషాచలనివాసుండగుహరిపరిగ్రహించి శ్రీమంతుండై తన శ్రీనివాసనామంబు యథార్థంబుచేసుకొనెగావున। నీవుపాలమున్నిటిచందంబున నతనికిమామవైతివి । అతండు తొండమాన్ చక్రవర్తికి దనశంఖచక్రంబులిచ్చిమగుడియెవ్వరిచేత గైకొనక । నీవుపంచాయుధాత్మకుండని యెడి తెలివిచేత నీయవతార సమయంబున కెదురుచూచుచు । నీచేతనే శంఖచక్రంబులందుకొనియె నీపంచాయుధాత్మకత్వంబు రంగామృతకవీంద్రుండు సమక్షమంబున నీచేత నియొప్పించె । ఇట్లుప్రసన్నగాయత్రీవేత్తలెఱుంగుదురు గనుక పరాంకుశ గాకు నిన్నుసన్నుతించుచోట పంచాయుధంబుల సన్నుతించుటసుగూ అమేయవైభవా । శేషనగరాధినాథరామానుజానమోయతిరాజశేఖరా॥ ... ... (౬)

యదుశైలనాథజనకా । తొల్లినీవు రామప్రియులనిమిత్తమున యాదవాచలంబు వెడలి ఢిల్లీనగర పర్యంతంబు దండుచేసితోడ తెచ్చి

పూజార్హునింజేసి నిత్యోత్సవప్రముఖసకలవిధకైంకర్యంబులొనరిం పంజూచి । ఆచెల్వపిళ్ళయందును సదృశప్రత్యుపకారంబుసేయఁగలనే యనివిచారించి నిన్నుఁ జనకునిగావరించి తాఁనియతిరాజసంపత్కుమా రుండ వనుకొని నీకు సర్వప్రకార పరతంత్రుండయి నీవు నియమించిన పనులెల్లజేసి చెల్లింపుచు । అంతటం దృష్టిబాంధకసర్వజ్ఞకృతజ్ఞత్వాది గుణనిధిగనుక । నీవేకర్గవళంబునైనారురూపంబుగైకొనుటఁగనుం గొని । ఆమహిమప్రకాశింపఁదలంచినవాఁడై । తమపవిధి ద్వితీయ వస్తువులిరువురువచ్చి । పాదాచారంబుపరిహరమొందం బన్మనియడిగిన । అది శ్రీవైష్ణవమూలంబుగారాదనియు । మీకుతిరుఁతికరిగిఅచటవసి యించియున్న పరవస్తునైనారునాశ్రయించి చీటిదెచ్చిచ్చెదననినవారు నటులఁదెన్నేవచ్చినైనారును సేవించి తద్వృత్తాంతంబువిన్నవించి సంవ త్సరపర్యంతంబును వర్తనంబుజేసియు । తామప్రసన్నీకరించలేక పరమాప్తులైనఅప్పాన్‌పిళ్ళయనుఁదనికివిన్నపంబుజేసిన అమహాత్ముఁడు పురుషీకరించగానాశ్రయించి చీటివ్రాయించుకొని మగుడి తిరు నారాయణపురంబునకువచ్చి చెల్వపిళ్ళసన్నిధినాచీటిసమర్పించినదయు రాజముడిలోజేర్చి శిరసావహించి । వారికివారికైనబంధువులును న్నాటికింగూడ బహుమదంబిచ్చెనట । నైనారుమీయుపకారంబేకాక యుండినఅతనింతయినాడుపడురెట్లు । అట్టిదేశికవరుని సంబంధబు తత్సంబంధపరంపరాముఖంబుగలవాఁడనుగనుక వీరుమాసంబంధుఁడే యని విచారించిగదా నన్ను నీవు పరిగ్రహించితివి । నామనోవాక్కా యవృత్తులునీకే శేషంబుజేసుకొంటివి । నేబోవుపోకలెల్ల ముద్దుజేసు కొంటివి । నీయాశ్రితవత్సలత్వంబెంతవర్ణింతునే శేషనగరాధ॥ (౨)

అమితకీర్తి । వేయుముఖంబులు రెండువేలజిహ్వలుగల అది శేషుండవటనీవు । దేవగంధర్వకిన్నరగణంబులకు నీగుణంబులిన్నని గణింపశక్యముగాదట । ఇట్టినన్నేకవక్త్రుండ నేకజిహ్వుండ । మానవ మాత్రుండనైన నేనిన్ను సన్నుతించదలంచుటచాలాలజ్జావిహీనకృత్యం బేయాను । అయినగానిమ్ము నాకొకబలిమిగలుగవిచారించి యారం భించినాడను । అదెట్లన్న శారద నీకత్యంతవశంవదతదామోదసం

పాదకంబు భవదీయ స్తవంబుగావున । నిన్ను సన్నుతించ మతి నెంచిన
చోఁ దత్సహాయంబు నాకనర్గళముగాఁగలదనిసుమీ । శేషనగ రాధి
నాథ॥ ... ... (౭)

అస్మత్స్వామీ । అవిదితదేవతాంతరవృత్తిని । నీకు శేష
మైనవాఁడను । శేషవస్తుస్వరూపంబుపదార్థమైనస్వాన్ మేయగుట
చేసిజ్ఞాతనైననేనీకు శేషమైనయప్పుడే తద్ధర్మభూతజ్ఞానతదవస్థావిశేష
రూపకర్తృత్వభోక్తృత్వాదిసమస్తవ్యాపారంబులెల్లభవదీయంబులే
కావున శేషివైన నీవే శరీరిశరీరరూపైక్యంబున నాకాత్మవై పిలిచికృతి
ముఖంబుల నీవె నిన్ను సన్నుతించుకొనువాఁడవు అయినప్పుడు నీ వాణి విల
సితంబుసహస్రముఖంబుల పుంఖానపుంఖంబుగా నావిర్భవింపంగలది ।
నేనచిత్కల్పుండను ఈస్తోత్రోద్యమంబు నీదే సుమీ । పరాకు సేయక
వినవధరింపుము నాతండ్రీ ననుగన్నవాఁడా నాకులదైవమా శే॥ (౮)

వాచామగోచర వైభవా । మీమహిమయంతయు దెలియుటకు
నేనెంతవాఁడను । ఉభయవిభూతిరక్షణదక్షుండవు నీవని ఉభయకావేరి
మధ్యవర్తికిం దెలుసును । అనన్య భోగరూప కైంకర్యపరుండవౌట
హస్తిగిరీశ్వరునకుం దెలుసును । ఫణీంద్రుఁడే నీవగుటబదరీనారాయణు
నకుం దెలుసును । విష్వక్సేనాంశను దయించినవాఁడవని వైకుంఠనాథుని
పట్టపుమహిషికిం దెలుసును । కలికలుషవిదారివి నీవని కారికుమారునకుం
దెలుసును । భవత్ప్రణీతభాష్యస్వారస్యంబు భగవంతుఁడగు కురంగ
పూర్ణునకుం దెలుసును । చేతనకోట్యుత్తారకంబు నీకు వాచకంబైన
చతురాక్షరీయని శ్రీవత్సాంకమిశ్రులకుం దెలుసును । తావకావతార
ప్రయోజనంబు దాశరథిసూరికిం దెలుసును । హిరణ్యగర్భాదివిభూతుల
లెక్కవెట్టరు నీయాశ్రితులనుట యెంబారుకుం దెలుసును । శ్రియఃపతి
పంచాయుధంబులే నీవగుట శ్రీరంగసుధాకవీంద్రునకు దెలుసును । మీశ్రీ
పాద తీర్థప్రభావంబు మేల్నాటివడుఘునంబికిం దెలుసును । వాదావస
రంబున నీ వాచాచాతుర్యంబు వరదరామానుజమౌనికిం దెలుసును ।
సమస్తపూర్వోత్తరాచార్యముక్తిప్రదాతవని సర్వజ్ఞభట్టరుకుం దెలు
సును । గురుపరమూర్ధాభిషిక్తుండవగుట కృష్ణపాదులకుం దెలుసును ।
సకలవేదవేదాంతహృదయవేదివని శారదకుం దెలుసును । శమితకుమత
ప్రచారుండవని శంకరాదులకుం దెలుసును । అతిశయవ్యాప్తితో మీరధి

వసించిన దివ్యదేశంబీ శేషనగరంబని ఆచార్యవర్యులకందఱికిం దెలు
సును అఖిలజనులకుం దెలుసును॥ శేషనగరాధినాథా॥ (౧౦)

గురుకులాంబుధిచంద్రా। నీవు హారితసగోత్రంబున సకల కళా
పరిపూర్ణతనావిర్భవింపం జూచి వేదవేదాంతాంబుధులెల్ల మోదంబు
లం బొందియుప్పొంగెఁ। స్మృతేతిహాసేందీవరకైరవంబులతిహాసోల్లాసభా
సమానంబులయ్యె। పురాణచకోరంబులు పోషితప్రాణంబులగుచు సవి
లాసంబులై సంచరించె। గుహదేవటంకద్రవిడాదిగురువచనసస్యంబు
లమ్లానాస్యంబులై చెలంగె। కాపిలకౌమారిలకాణాదాదిమతాంధ
కారకదంబంబవిసె। శాంకరీయపంకజంబులు సంకోచంబుజెందె।
భాస్కరీయతస్కరప్రచారంబు దూరంబున గూఢంబయ్యె। యాదవ
ప్రకాశయజ్ఞమూర్తి హృదయచంద్రకాంత పాషాణంబులు గఱంగె।
ఉపనిషద్వ్యపనిషద్వేద్య రమణీ రమణవిహారణంబు విజృంభణంబు
నొందె। సంసారఘర్మసంతప్త కూరనాథకురుకాధినాథ గోవిందపాద
దాశరథి ప్రముఖముముక్షుజనవర్గంబు నీకరస్పర్శంబున దాపంబులం
బాపికొని చల్లనై యల్లసిల్లెరే। సర్వజ్ఞచూడావతంసా ద్విజరాజరాజా॥ శే॥

శాంతిమతీనందనా। ఇక్ష్వాకుప్రముఖానేక రాజపరంపరకు
జన్మభూమియే కాదే। అయోధ్యానగరంబు నాఁడెవ్వరైననుబుణ్యక్షే
త్రంబనుచుస్మరించిరే। శ్రీరామావతారస్థలంబైన కారణంబున స్మరణ
యోగ్యంబయి ముక్తిప్రదక్షేత్రంబులలోన నగ్రగణ్యంబయ్యె। అటు
వలెనే మధురానగరంబును। యదుప్రభృతిమహారాజలోకంబునకు
జన్మభూమియే కాదే। నాఁడెవ్వరైన శుకవ్యాసాదిమహర్షులు పుణ్య
క్షేత్రంబని వర్ణించిరే। శ్రీకృష్ణుండవతరించిన విశేషంబునగదా
అయోధ్యామధురాఅను ముక్తిపదంబగుచుస్మరించ యోగ్యమై తద
ధిష్ఠితబృందావన నందవ్రజద్వారకాదిపుణ్యస్థలంబులతోఁ గూడ సమగ
ణితంబయ్యె। అయందంబున మహాభూతనగరంబును బురాణప్రసిద్ధం
బైనను నెవ్వరైనగణించిరే। స్మరించిరే నీవచ్చోట నవతరించిన
పిమ్మటగాబోలు। రామకృష్ణావతారస్థలంబులకన్న బ్రహ్మవేత్తలకాద
రణీయంబయ్యె అటువలెనేయీ శేషనగరంబును నీవధిష్ఠించి ప్రభావం
బుజూపుచున్నాఁడవుగనుక నీయవతారస్థలంబులతో సమంబగుచు।
భూవలయంబున నెన్నికకెక్కె। ఇక దినదినప్రవర్ధమాన మహావిభ

వంబులందుచు వెలయుసుమీ॥ శేషనగరాధినాథా రామా॥ (౧౨)

యామునాచార్యకరుణైకపాత్రా। కాంచీనగరంబులో నీవు బాల్యంబునందు యాదవప్రకాశ సకాశంబున శాస్త్రాభ్యాసంబు చేయు వేళనతండు। సత్యాది శ్రుతిక పార్థకల్పనంబు జేసి శిష్యులకుఁ జెప్ప గానట్లగాదని। సత్యాదిశబ్దంబులచేలక్షణిక వ్యావృత్తినిన్ని। అచిద్వ్యావృత్తినిన్ని చేతన వ్యావృత్తినిన్ని బోధించగా। సత్యమై చేతనాచేతన విలక్షణమైయుండును। బ్రహ్మమనిద్దుట వినసవధరించి। మిమ్ముజూచు వాంఛ నాళవందారు కంచికరుగుదెంచి స్వర్ణకర్ణోదార దీర్ఘబాహులోచన కర్ణాద్యవయవాంచిత బహు తావకసమున్నతసుందరాకారంబుజూచి కాంచీపూర్ణునితడే యిలయాళ్వారనంగటాక్షించి హరించి యితసినీదర్శనప్రవర్తకుంజేయుమని వరదరాజులకు బ్రపత్తి జేసెనట అదేపరగతస్వీకారరూపోపాయంబని విచారించి! నీవతనిను త్తారకునిగా విచారించి యత్పాదాంభోరుహధ్యానేత్యాద్యనుసంధానక్రమంబనవరతంబును జేయుచుత శేకప్రపణత నాచార్యాభిమానస్వరూపంబ దేయుని తెలియపరచితివిగదా॥ శేషనగరాధినాథ రామానుజ॥ (౧౩)

దుర్మతకదంబ కాదంబినీ ఝంఝామారుతా। స్వాయంభువమన్వంతరంబున జంభనముచి ప్రముఖదైత్యులు చక్రాయుధుతోడ వైరంబుమన కేలనని తద్భక్తులగుచు వేద వేదోపబృంహణమార్గంబులనుసరించి అత్యంత ధర్మాచరణశీలురై। అధిక బలపరాక్రమ సంపన్నత నజేయులౌకొని దాయాదభావ ప్రియస్తులైరకారణంబున నింద్రాది బృందారకబృందంబును జయించిన వారు పరాజయంబునొంది దైత్యారికడకుంజని తమకువచ్చినపాటువిన్నవించుచు మొరయిడిన। వారు మద్భక్తులగుటచేత వారిని దానిసంహరించగూడదు। దేవవిరోధులగుట చేత సంహరించవలసె। దీనికెట్లని విచారంబు చేసి యధర్మపథప్రవర్తులగానొనరించిన సాధించవచ్చునని తదర్థంబుగా బార్వతీపతినాక్షరించి నీవు తామస మోహనార్థంబు కపిలకణ్వాద వాచస్పతి ప్రముఖులనావేశించి। వారి చేత వేద బాహ్యమతంబులుపన్యసింపజేయుచు। నీవునువన్యసింపుమిది దేవహితార్థంబుకొరకు నేనుడదర్థంబవతారంబుల నిన్ను బూజచేతు వినుమని యొడంబరచిన గానిమ్మని తదనుజ్ఞయట్ల పాశుపతశైవబౌద్ధపర్యాయాద్వైత। సాంఖ్యవైశేషిక చార్వాకాది

దుమములతంబులంగల్పించి ప్రవర్తింపించి క్రమక్రమంబుగా జంభాదు లంగీకరించి భగవన్నిగ్రహపాత్రులైరి । తదనంతరంబమ్మతంబులు తత్కార్యమాత్ర పర్యవసానంబులైపోక । చిచ్చల్లుకొన్నగతి। గతానుగతముఖప్రవృత్తంబులై లోకంబెల్ల నశింపజేయంగడంగిన గనుంగొని । అబద్ధంబులాడిదిద్దికొన్నచందంబున । పునస్తన్మత నిరసనార్థంబుకొఱకు సర్వేశ్వరుండు నిన్నవదరింపజేసి । నీమూలంబుగా నాత్మసంకల్పంబు నెరవేర్చుకొననారార మేలుమేలు శేషనగరాధినాథా రామానుజన మోయతిరాజశేఖరా॥ ... (౧౪)

వ్యాసోల్లాససంపాదకా । వేదవ్యాసుడు వేదాంతసూత్రంబులు రచియించె । అందలియర్థంబుశఠవైరి ద్రావిడవాగ్వృత్తిని విదితంబు జేసె । తత్సూత్రంబులె కొందఱన్యథాజ్ఞానప్రచురులైనకుదృష్టులు గీర్వాణవాణివ్యాఖ్యానమిషంబున దదభిప్రాయంబెఱుంగక । చీకాకు వఱచిన మత్కటహస్తమాల్యప్రాయంబయ్యె । నీవది గనుంగొని యయ్యోయని విచారమునొంది తథాభూతసూత్ర పరిపాలనైక ప్రయోజనార్థంబుగా నావిర్భవించినవాడవిదితథ్యంబు యెట్లన్ననది కార్యానుమేయంబె కాదే । సదేకవేద్యప్రభావ । శేషనగరాధి రామాను॥ ... ... (౧౫)

మాయిాదర్శనతూలానలా । టంకద్రవిడగుహదేవాద్యనవీన మహాపురుషప్రణితానేక వేదభాష్యంబులువికల్పాటోపంబున శంకించి శంకరుండుసంకరాపార్థసంకుల యుక్తికల్పితంబులగు భాష్యంబున నసురప్రకృతులగు తత్కాలవిద్యమానతామసజనులగొందఱిని మోహింపజేసె । అదితామసమోహనార్థప్రణీత ప్రచ్ఛన్నబౌద్ధశాస్త్రంబగుటపద్మపురాణోత్తరఖండంబునందుబ్రసిద్ధంబు । అది యంతటనె శమించక పాముకాటుచందంబై విషంబెక్కి వచ్చినట్లు దినదినంబున కంథపరంపరాన్యాయంబున అపరమార్థ పరమార్థవిభాగజ్ఞాన శూన్యంబగులోకంబునవిస్తరించిరాజూచి గ్రక్కున నీవుసేకరించుకొని భగవద్బోధాయనవృత్తిననుగుణించి పరాంకుశసూక్తిభావానుసారిగా బ్రహ్మసూత్రంబులకు భాష్యంబుసేయగాజూచి । టంకాదులు నిరాటంకులైరి । ప్రపంచమిథ్యాత్మవాదంబులడంగె వేదవేదాంతాది శాస్త్రంబులును మిథ్యలైపోక సత్యంబులై తత్పథంబులు నిష్కంట

కంబులయ్యె । వేదవేద్యంబగుపరబ్రహ్మంబుకల్యాణగుణాత్మకంబయ్యె ముక్తులుంగలరని కనుపించె । ఇవిమొదలైనవిభవంబులు నీవలననే కలిగెగనుక లోకరక్షకుండవైతివి । లోకనాథరక్షకుండవునిన్నునాత ప్పేమి యనవచ్చునే । శేషనగరాధినాధ॥ (౧౯

అఖిలవేదవేదాంతార్థనిర్ణాయకా । ముముక్షూపాస్య కారణవస్తుప్రతిపాదకత్వంబుననుత్తరోత్తర విశేషవాచకంబులగు సద్బ్రహ్మాది సాధారణశబ్దంబుల సాధారణ నారాయణశబ్దవాచ్య పర్యవస్థితంబులైన కారణంబున తత్పదార్థానురోధంబు భేదాభేద ఘటకశ్రుతిజాతంబున కన్యోన్యవిరోధంబు లేకయుండు ముఖ్యార్థపరిత్యాగంబునుంచేయక । నైకకంఠ్యంబు సంపాదించి । కేవలద్వైతాద్వైతవ్యావృత్త విశిష్టాద్వైతంబు రాద్ధాంతంబుచేసి స్థాపించి సర్వశరీరత్వంబున బరబ్రహ్మమేసర్వప్రకారంబుల నున్నదని యభేదంబును సమర్థించి తనయొక్క పరబ్రహ్మమేనానాభూతచిదచిత్ప్రకారుతయా నానాభావంబుల నున్నదని । భేదాభేదంబులును సమర్థించితివి కార్యకారణత్వావస్థలందు జిదచిదీశ్వరులకు స్వరూపస్వభావసాంకర్యంబు లేమిగాని భేదంబును సమర్థించగా । స్వరూపపరిణామపరిహారంబున నవికారశ్రుతులు ముఖ్యార్థంబులై నిలిచె । నిర్గుణవాదశ్రుతులు ప్రాకృతహేయగుణనిషేధ విషయంబులై వ్యవస్థితంబులయ్యె । ప్రకారినానాత్వాంగీకారంబును॥నానాత్వనిషేధవాదశ్రుతులు రక్షితంబులయ్యె । సర్వవిలక్షణలక్ష్మీపతిత్వేశ్వరత్వ కల్యాణగుణాకరత్వాది ప్రతిపాదితవాక్యనికరంబులు త్వదంగీకారంబుననే సురక్షితంబయ్యె । సకలేతరవిలక్షణబ్రహ్మస్వరూపనిరూపకధర్మంబఖిలహేయప్రత్యనీకానందరూపజ్ఞానంబేకావున । నపృథక్సిద్ధధర్మివాచిశబ్దంబులుధర్మిపర్యంతముగుటబట్టుండీ స్వప్రకాశత్వంబున ధర్మ స్వరూపంబును । తాదృశంబని ప్రతిపాదించుటవలన జ్ఞానానందమాత్రవాదివాక్యంబులుపాలితంబయ్యె । ఐక్యవాదశ్రుతులు శరీరాత్మభావప్రాప్త సామానాధికరణ్యంబున ముఖ్యార్థోపపాదనంబే చేయగా సుప్రతిష్ఠితంబులయ్యె । ఈసరసమార్గంబు నీసిద్ధాంతంబుననే కాని యితరమతంబులయందు గానంబడదుకావున । నీసిద్ధాంతంబుముందర నన్యమతస్థుల వాదంబులు తూలాయమానంబులైమెగసెదగంత విశ్రాంతంబయ్యె నీవిజయంబు॥ శేషనగ॥ (౨౦)

జయ వేదవేదాంత ప్రతిష్ఠాపకా । మాయాదైత్యమండలి పుండరీకాక్షు । పాశుపత శైవ భేదవాదాచారపరంపర కుంభసంభవా । బాహ్యరాద్ధాంత క్షత్రకుల పరశురామా । చార్వాకసమూకభీ రవిభాకరా । జైనమాయాసాంఖ్యదావపావక । కాపిలవ్యాళవితాన వైనతేయా । కాణాదాచల కదంబశంబా । కాపాలికానేక పానీక కంఠీరవా । సకల స్మృతిమూలజాలజ ఝంఝానిలా । బాదరాయణపరాంకుశపక్షరక్షాదక్షా । పరాశరబోధానువాదభాష ప్రకాశకా । బోధయామున నిర్ణీతపదానురోధబోధ॥ శేషనగ॥ (౧౮)

ఉభయవేదాంతనిధానభూతా । నీవు శ్రీభాష్యంబు జేయు వేళ సాక్షాద్భగనేయుడైన దాశరథిముని శిష్యుడు సమక్షంబున నుండియున్న తనచేత వ్రాయించక కూరేశమిశ్రుని మూలంగొని లిఖింపించుటకు కారణంబేమి । నీవు రామైకప్రవణ లక్ష్మణుండవు । అది రామశబ్దాభిధేయ పరబ్రహ్మస్వరూప గుణవిభూతి వేదకంబుగనుక రామాత్మకుండైన వేద్యుడే యతండని తత్సమ్మతంబుగా జేయదలంచితి కాబోలు అట్లకాజేసి యతడు వ్రాయక యూరకున్న ప్రదేశంబుల నెల్ల పూర్వయోజనల నెల్లవిడచి యోజనాంతర రచన సలుపుతువే । యిత్తెఱంగున వేద్యుడే వచ్చి లేఖకుండై పలికెగనుక । యిది వేదాంతవేద్యసమ్మత భాష్యంబని వ్యక్తంబయ్యె । తల్లిఖిత భాష్యంబును దన్ముఖంబుననే ప్రవచనంబు చేయించక కురుకేశమిశ్ర ముఖంబున జేయించుట యేమి । వేద్యుండే వేత్తయగునేయని । వేద్యవేత్తలకు భేదంబు చూపుచందంబున । వేత్రాగ్రేసరుండైన శఠారి యేయితండని కాబోలు । కాక యున్న సతనిచేత నే ద్రవిడోపనిషద్భాష్యంబు చేయింతువే శ్రీభాష్యంబు చేసిన నీవే చేయరాదే । యింతమాత్రమె కాక మొదలనె యతని శఠారిత్వంబు కురుకేశనామంబిది నీవే ప్రకటంబు చేసినావు । యివ్విధంబున వేత్రాగ్రేసరసమ్మతంబున్న య్యెగనుక । భవత్ప్రణీత భాష్యసన్నిధిని వేద్యవేత్రృభావ శుద్ధావ్యాకృత భాష్యంబులెల్ల విగళితంబులై నిరాకరింపంబడె । కురుకాధినాథవిరచిత ద్రావిడ వేదభాష్యంబును । తన్ముఖంబుననే ప్రవచనంబు చేయించక । శ్రీవత్సచిహ్నముఖంబున జేయించుట అది వేద్యహృదయ ప్రియతమంబేయని తెలుపవలసి కాబోలు । యిటువలె మీదివ్యచేష్టితంబులన్నియు కారణగర్భంబులె గనుక తత్తి

త్కార్య పరామర్శవిమర్శకాస్తిక్యాగ్రేసరంబు లితరులకమేయంబులు గదా శేషసగ రాధినాథ రామానుజ॥ ... ... (౧౯)

భగవదేక వేద్యస్వరూపా। తొల్లినీవులక్ష్మణస్వరూపంబుతో రామునియందు సర్వదేశసర్వకాల సర్వావస్థోచిత సర్వప్రకార శేష వృత్తుల న్నెడబాయక చేసి మెప్పించితివి। అవనీకునహజవిద్యరాముడు కృతప్రతికృతప్రక్రియ నపేక్షించి తానునీయందట్లచేసి నిన్నుమెప్పిం తు నని పడసకొంకువేళ యేండ్లుజూచి చేయలేక యనుజభావంబున నే కానియగ్రజత్వంబున నట్లు జేయంగూడునని యాయవతారంబున జేయనివాడై। అవతారాంతరంబుననైన జేయక విడువనని వసు దేవకులంబునందు దేవకీగర్భంబున నవతరించు సమయంబున! రామ నామంబుతో నిన్నగ్రజుంగమ నిగర్భసంకర్షణ వ్యాజంబున భిన్నోదర త్వముంగలుగునట్లు తానసుజుడై జయించుక యుమురి। ద్వాపర యుగాంత పర్యంతముంజూచియుం జేయలేక। ఈశేషత్వనిష్టమంత్ర రాజాష్టాక్షర ప్రకృతిభూతప్రణవార్థరహస్యమర్మంబైన యపుడు ఉప దేశముఖంబున లభించక। స్వతిస్సర్వజ్ఞత్వంబుల స్వతంత్రుండై చేయగూడునే యని తెలిసి। బదరీయందు మున్న శిష్యవృత్తిజూపు టకై తానే తనకు శిష్యుడై కొఱతదీర। ఈయుగంబున శ్రీవత్సాంక మిశ్రుండై శిష్యభావమందినపుడు నీవుమనోపవాస నియమనాదివిధు లంబరీక్షించి। ఉపదేశించగాదెలిసి। నీవు త్రేతాయుగంబున తన యందు శేషవృత్తులుజేసి మెప్పించినభంగినే। తానునీయందు విష యాంతరంబుల నెఱుంగక।సర్వప్రకార కైంకర్యంబులుంజేసిమెప్పించె ఈ శ్రీవత్సాంకమిశ్రుల రామత్వంబుసత్సంప్రదాయజ్ఞ సర్వపూర్వ గుర్వాభిప్రాయనిశ్చితంబని షరంపరాశ్రుతమాటచేత! నైతిహ్యాసిద్ధంబు కులదైవతంబగు రంగనాథుని చిరవిరచిత పరిచర్యల పరితోషింప జేసిన విశేషంబున నాడు యమళపుత్రులంబడసిన విశిష్టంబున నేను తత్ప్రసాదంబుననే యమళపుత్రులం బడయుటచేత ప్రత్యక్షసిద్ధంబు తద్వంశ్యులెల్ల రాజలక్షణలక్షితులయి వర్తించుటచేత ననుమాన సిద్ధ ముగదా శేషసగరాధి। ... ... (౨౦)

అఖిలలోకైకపూజ్యా। అగస్త్యాశ్రమంబగు తిరుకుఱుంగుడి యందుపూర్ణాభిధానుండైన హరి తానెన్న యవతారంబులెత్తియు

చేతనుడునభిముఖుండుగాడు । నీకీలోకంబెల్ల నభిముఖంబైన కారణం బేమి తెలుపవేయని మిమ్ము సింహాసనాసీనుంగావించి । తాదిగువనుండి మీరుపదేశించగాద్వయంబధికరించిమీ పేరుధరించెనట । మంత్ర రత్నంబధికరించు మర్యాదయును । తదనంతరంబుతదధికారి కర్తవ్య కృతజ్ఞతాపూర్వకథాప్వానువర్తనంబునుం దానే ఆచరించిచూపి । భవత్ప్రణీతభాష్యంబు తనకు నత్యంతస్పృహణీయంబైయున్నదని । తద్గ్రంథగురుత్వసత్యత్వసరసత్వంబులునుం ప్రకాశింపజేయు తలంపున మీరుపన్యసింపగా । శ్రీభాష్యశ్రీవణముం జేసె గావున మీమహిమా తిశయంబుదెలియ సర్వేశ్వరుండేనేర్చుగాని యితరులు నేర్తురటే । శేషనగరాధినాథ రామానుజ॥ ... ... ౨౧)

విజయశీలా । మీరుదిగ్విజయంబుసేయుటకొఱకు భూప్రదక్షిణం బాచరించుచు । శారదాపీఠంబునకు విజయంబుచేసి । తత్రత్య రాజసభయందు వేదార్థసంగ్రహం బుపన్యాసంబుచేయగా నచట మహాతార్కికులైన మిశ్రులందఱును మీతో వాదించలేక పరాజయంబునొందియు। శారదా సన్నిధానంబున మీకృతినిలిపి యంగీకరింపజేసినప్పుడుగదా । మీరుజయించుటకు గురుతనిపదావదులై కలిసిన మంచిదేయని మీరును నటువలెనే చేసినప్పుడు మీకృతిశారదసిరసావహించెనట । తత్కృత్యంబందఱుంగని ఆశ్చర్యంబు జెందిరట । అదిఆశ్చర్యమా । బ్రహ్మపత్నియగు శారదజగజ్జనకుండయిన కమలనాభునకు బెద్దకోడలు తనకతను మామగనుక తత్సారప్రతిపాదకగ్రంథంబు నిరసావహించుటయును । తద్వక్తయగు మిమ్ము సత్కరించుటయు నత్యంతోచితమేకదా॥ శేషనగరాధినాథ॥ (౨౨)

జీవేశ్వర భేదసమర్థకా । యజ్ఞమూర్తినామంబుగల ఆంధ్ర దేశీయుండైన యేకదండి । అద్వైతసమర్థంబు చేయుచున్నా నాభూము లుండి దిగితిరిగి । బహుశిష్యసంఘంబుతో శ్రీరంగమునకువచ్చి।మీతో వాదంబపేక్షించిన । అష్టాదశవాసరావధిపరిక్షిప్తనాదంబున ।। జయాపజయంబులుసాక్షైకసంవేద్యము లేయని నిశ్చయించికొని వాదించు చోట పదునాఱుదినంబులు ప్రత్యహంబును జయాపజయంబులు కనుపించక । సప్తదశవారంబున బ్రహ్మవేత్త బ్రహ్మమేయౌనని శ్రుతి నుడివి । అద్వైతంబై సమర్థించగా నాడు వార్తాషట్కంబున భేదమే

సిద్ధాంతంబని యానతిచ్చిన పేరరుళాళరుకు విన్నపంబుజేసిన నద్దే
వుండు । స్వప్నసాక్షాత్కారుండై నీకుదొడ్డశిష్యుని గలుగజేతు
దలంచి । యిటువలెచేసితినిక । ప్రణత్రాణనుకంపకుడ శ్రుతి ఉపన్య
సించిగెలువుమనిన । మేల్కని కూరనాథప్రముఖులకానతిచ్చి ప్రసన్న
మానసంబున యథాపూర్వకంబుగా సభామండపంబున వసియించి
సర్వోపాధివినిర్ముక్తసాయుజ్యరూప సర్వోత్తర ముక్తిదర్శక భేదక సమ
ర్థకశ్రుతుల కవిరోధంబుగా । పూర్వదవసోపన్యస్తాద్వైతదోష్యశ
శ్రుతులకన్నిటికి నైకకంఠ్యంబుచేసి । భేదంబెయుపపాదించిన జూచి
నిరుత్తరుండైన సమ్మతించిహర్షించి శిష్యభావంబపేక్షించిన పునరు
పనయనపూర్వకంబుగా నతని పంచసంస్కార సంపన్నునింజేసి ।
దయాపాలరామానుజనామంబున త్రిదండినింజేసిన । నతండుజ్ఞాన
సారప్రమేయంబులను రెండుప్రబంధంబులొనర్చి । సన్నిధినుంచి
అత్యంత పారతంత్ర్యంబునొంది సర్వపూజ్యుండయ్యెనట । యెందు
జూచినను నిన్నుమించ తత్వదర్శిగలుగునా శేషనగరాధి ౨౩)

కాంచీపూర్ణనికతా । మీరడిగినతత్వదర్శనమోక్షతదుపాయ
గురువరణార్తిమస్మరణనిమిత్తంబులైన అర్థంబులు వరదుడానతిచ్చిన
క్రమంబున । తిరుక్కచ్చినంబి దెలుపగామీరుదెలిసితిరట । యిందు
చేత యీవార్తాషట్కంబును భగవన్ముఖ నిశ్చితంబయ్యెగనుక । సత్యం
బనుటయును । అర్చారూపంబునందు భగవచ్చైతన్యంబింత బరిపూర్ణం
బనుటయు తాదృశజ్ఞానామగుణవ్యవసాయప్రేమవంతులకే అధిప్రత్య
క్షంబనుటయును । ప్రత్యక్షీతాత్మనాథుండీ తిరుక్కచ్చినంబియనుట
యును అతండవసరతంబువరదునితో నేకాంత సమయ సంభాషణం
బులు జేయుననుటయును । వారిరువురికిని మీరాప్తతములనుట
యనగా నివియొక ఆఅర్థంబులు నీవలననే బయలయ్యె । యీచాతు
ర్యంచాత్యల నాశ్చర్యసంపాదకంబయ్యెగదా॥ శేషనగ॥ (౨౪)

వరదప్రియతమా । యాదవప్రకాశునిమాత తనకు స్వప్నం
బైనకరణిని పుత్రునకు త్రిదండసన్యాసంబుచేయుమని విధించి
నతండును । శిఖాయజ్ఞోపవీత పరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తంబుగా భూప్రద
క్షిణంబాచరించవలెనింత ఆయాసంబునకోసను । వరదరాజస్వామిని
యనిుంచినట్లు చేసెదననిన । నద్దేవుండు పేరరుళాళరను పేరు సార్థకం

బు చేసుకొనుటకిదియె సమయంబనియెడు వానివలె । మా రామానుజులకొకమాఱు ప్రదక్షిణంబు చేసి నమస్కరించినంజాలు । నీకు భూప్రదక్షిణము చేసిన ఫలంబు సమకూరునని యానతిచ్చి । ఈ మహిమ విదితంబు చేసెనట । నీవు భూమిదలకెత్తుకొన్న శేషుడవే గనుక త్వత్ప్రదక్షిణఫలము నొసంగగల విదియాశ్చర్యమా॥ ॥శేషనగరాధీనాథ।

విశిష్టాద్వైతనిర్వాహకా । నాథయామునవిర్ణీతసిద్ధాన్తానుసారిగా మీరు వేదాన్తంబుపన్యాసంబు చేసి తనపక్షంబు పూర్వపక్షంబు చేసికొంగని యాదవప్రకాశ యతివరద రాజనియమనము గైకొని అంతేవాసిభావంబునొందినపునరు పనయనపూర్వకంబుగా । తాపాది సంస్కారసంస్కృతుంజేసి గోవిందజియ్యరను దాస్యనామంబున త్రిదండ సన్యాసంబొసగించి । అతనిచేతనే యతిధర్మసముచ్చయంబను గ్రంథంబు జేయించితిరట । మీ వేదాంతవేదిత్వంబును వేదమార్గప్రతిష్ఠాపకత్వంబును । ధరాతలంబున బ్రకటితములయ్యెనహో ॥ శే॥

వకుళాభరణ ప్రకటీకృతప్రభావా । యోగిజనాగ్రగణ్యుండైన శ్రీమన్నాథమునివశ్యుండు మధురకవిప్రణీత శఠారివిషయప్రబంధంబు పండ్రెండువేలమాఱులు జపంబు జేసినకురుకానగరాధిదేవతయగు నాళ్వారు సాక్షాత్కరించి । తదభిమతంబు దెలిపి ద్రవిడాగమజాతంబ ధర్మపూర్వకంబుగా నుపదేశించుచు । తత్కాలంబునకు భావియగు భవదీయావతారంబు ప్రకాశింపించి త్రిదండకఖోపవీతథాంజలి ముద్రాద్యుపశోభితంబగు విగ్రహంబునను గ్రహించి యామహాత్ముడు సుమీ మనకందఱికిని ముక్తిమూలంబని యానతిచ్చె । అన్ననుసీగుణత్వంబియత్తావచ్ఛిన్నంబున నెవరికివశమే ॥ శేషనగరాధినాథ॥

కమలాకాంతమనోరథానురోధా । కారపందనచరణ కాంచిపూర్ణప్రవణా । యామునాచార్యకరుణాకటాక్ష పరిపూర్ణపూర్ణార్య చరణసమాశ్రయా । గోష్ఠీపూర్ణవశంవద కూరేశప్రియ । కురుకాధినాథ । చంద్రసాగరపాదచ్ఛాయాభూత గోవిందవంద్య పాదుభూత దాశరథిసంసేవ్య ఆంధ్రపూర్ణపరబ్రహ్మ అనిరుద్ధనివాసదైత రంగామృత విస్తుతి రమ్యజామాతృమానినుమానసనిలాస శేషనగరాధినాథ రామానుజ నమో యతిరాజ॥ ... ... (౨౯)

శరణోపచరణరూపా చతుర్విధయుగవర్ణంబులందు గ్రమంబున స్వతంత్రుడైన భగవంతుండు కర్మవశ్యనిరంకుశ నిజేచ్ఛనవంతరించుచు తురీయంబైన యీయుగంబునందునట్లయవతరించి ద్రావిడ బ్రహ్మసంహితాప్రదర్శకుండైన తత్ప్రవచనంబుతదర్థపూర్వకంబుగా బహుముఖంబులనీ వేయొసరింపంజూచి తత్త్వజ్ఞులెల్ల భగవదభిప్రాయాను గుణకార్యనిర్వాహణస్వభావుండగు విష్వక్సేనుడేయితండని నిశ్చయించిరి ఇందుకు సందేహంబేమియున్నది నీవు విష్వక్సేనావతారంబని పద్మాప్రతిపాదితంబగుట వృద్ధపాంద్మబున విదితమాకదా ॥ శే॥

ఆద్య దేశికచ్ఛందానువర్తి నమాళ్వారుతమచరమ ప్రబంధంబులో ద్రమోవింశద్ధశకమునం దాద్యగాథయం దనవరతకైంకర్యంబు జేయనలయు తామతిరువేంగడముడయానుగనదలంచి వెళ్ళినాడిన వచనంబనుష్టానపర్యవసాయంబుజేయుటకు మీరుతిరుమలమీది కనంతాళ్వారును నపించిన నతండచట పద్మాకనిర్మాణంబుచేసితజ్జలసేకవర్ధితంబుగా నొకతిరునందవనంబును గల్పించి తత్సమానీత తులసీపుష్పసంచయంబుచేత ద్రికాలంబులనుండి తిరుమాలెలుగట్టించి చాతించెనట యీచర్యవిచారించిన మీరాళ్వారునకు గారణభూతులయిన కరణిననంతాళ్వారు మీకుగారణవత్పరతంత్రుడగుట తేటపరిచినట్లుండె

విచిత్రచరిత్రా। చిత్రకూటనివాసియైన గోవిందరాజు చోళోపద్రవవ్యాజంబునస్థలంబువిడిచివచ్చిన ॥ అతని తిరుపతిలో ప్రతిష్ఠజేయుట కక్కుడివైఘానస పాంచరాత్రులతో మైత్రిచేసి సమర్ధించితివట। అతనికిచోళకృతోపద్రవంబు నివారించుకొనుసూత్రంబు శక్తిలేకయుండెనే। అందుకేమి అభావంబు నేనెఱుంగుదు। తానుగులశేఖర సూరికిబరవశుండు। తదనుసంధానానుగుణ్యంబుగా। రామస్వరూపంబగుటయును నీవులక్ష్మణావతారంబగుటయును। ఈరెండునున్న బ్రకటంబుచేయదలచి వచ్చెగాబోలు యిదితత్వంబేకాకయుండిన దశరథకులంబునవతరించిననాడు వనవాసనమయంబున స్వయంతురుచిరే దేశేక్రియతామి మాంసదా ఆనినీవు ప్రార్ధించగా అటునలెనేనియమించిపర్ణశాలాది నిర్మాణరూపకైంకర్యంబుగైకొనిన యలవాటుచేత దానేవచ్చి నీచేతనావెల కట్టించుకొని నిలిచి సుఖంచుకారణంబేమి యానతీయవే శే॥ ... (30)

మంత్రరత్నవివరణవిచారచతురా । తొల్లిపితామహానుజ్ఞను తత్పుత్రిసంకాశంబున సంక్షేపంబుగా శ్రీరామాయణమూలంబువిని దైవచోదితవచనంబుల దానది విస్తారంబు చేసి దీనియర్థంబుపితామహు నకుం దెలియదు ప్రపితామహునకుం దెలియదు పితామహి పితామహు నకేగాని అతనివలెనీవాక్యంబులకిరువది నాలుగేసి యర్థంబులు ప్రతి పాదింపనెవ్వడోపు తత్సన్నిధినధికరించి దీనియర్థంబును భూమండలం బున విస్తరింపజేతుననిమెడి తలంపున బ్రాచేతనుండీ రూపంబునవచ్చె గాబోలు కాకయున్న నితనికి రామావతారప్రసిద్ధినొందిన శ్రీవత్సాం కమిశ్రులయంశపుత్రులందాను నామకరణాది సంస్కృతులుంగాజేసి పోషించుమరు లేలవచ్చు తద్వాసన జన్మాంతరంబుననైన విసువశక్య ముగానిదేకదా యని నాచూపున మీచర్యపర్యాలోచనజేసి మిమ్ము శ్రీవాల్మీకిభగవానునిగా నూహించినాడ యిదియపరాధంబుగా గణిం పకుమీ॥ శ్లో॥ ... ... (32)

శ్రీశైలపూర్ణప్రియా తిరుమలనంబిగారు మీకు శ్రీరామాయ ణార్థంబు ప్రసాదించి స్వశిష్యులైన యెంబారును దారవ్రాసియివ్వగా బరిగ్రహించి మగుడి కోవెలకు విజయంబుచేయువేళ మార్గమందు నెంచారుకాచార్య విశేషంబునచరణ ముఖంబులు శోభించినంజూచి మీరాచార్య సన్నిధికేపొమ్మనినియోగించిన ఆటువలెనేవచ్చిన యెం బారునంబిగారు విననవధరించి సమక్షమునకు రానీయక అమ్ముడు బోయినపసరమునకు గసవువేయునారుంగలరేయని అశనమునిడక తమమీదియాశవిడిపించుదలంపున దలవాకిటనుండగ నేపొమ్మనిపించిన పిమ్మట మిమ్మేచేరి అన్యశేషవిముఖులై మీకు చరణచ్ఛాయయగు చు వసించెనట యిటువలె పశుదృష్టాంతంబున నిరూపించుటచేత శిష్యవస్తువుతనస్వామితలంచినట్టునడిచి తాదృశస్వప్రవృత్తిని వెంట నీమరచి తనధీనజీవనతను దానవిక్రయాదియోగ్యమైయుండవలెనని చూపినచందమైయుండె॥ శ్లో॥ ... ... (33)

ముముక్షుజనలోకలోకబాంధవా కాలజ్ఞమహర్షి వచోఘోష సూచితబగు నీయచలాభ్యుదయంబునకు బూర్వంబైన పరాంకుశారు ణోదయంబుగని మేల్కని మధురకవినాథ యామునాదిసత్కర్మ నుష్ఠాతలు శుచిర్భావంబునొంది నీమూర్తి సందర్శనంబునకు ముందు

వెనుకగా నర్ఘ్యప్రదానంబులాచరించిరి । నీవునుదయించిన మాత్ర
మున గలికలుషాంధకారం బెచటికో తొలంగె నమస్తదివ్య దేశదా
పటంబులుం దెరచి । ఆరాధనంబులుం జేయదొడంగిరి భటనా
రకాల ముఖముఖాంబుజంబులు వికసించె నీవువిష్ణుపదం బాశ్రయించి
ప్రకాశించుకొలందినీకు పిఘూర్యకంబులాకులాంతరంగంబుల చీకాకు
పడి తలలు చూపవెరచె । దకపర్దిమతాదికర్దమపల్వలంబులెల్ల శో
చెనీవు ప్రపన్నగాయత్రి జపంబాచరించువారికి గర్మసాక్షివి। త్రయీ
మూర్తివి । నిన్నుపాసన చేయువారికి భవరోగంబులంటవు సుమీ
మునిచక్రమిత్రగురుకుల హంస । శేష॥ ... (38

భవరోగవైద్యప్రకృతియనియెడిరోగంబునన్నాడినుండియుం
దానిగుణంబులుప్రతిసమయంబులందునువిషమించిబహు వికారంబులు
బొడమించగా బలసి యనవరత తాపంబులం జూపుచు నేటికివిడదు
దీనిచే బహుక్లేశంబు లనుభవింపుచున్నవాడను । దీనిమానుప నీవు
కాని యీలోకములో వైద్యులెవ్వరునోపరు । నేనైతే అగతికుండట్టి
అకించనుండను నీకేమియొసంగగలను । నీయాధర్మంబు నీపదపన
పూర్ణచంద్రోదయంబుతో కారుణ్యగుణంబను పానంబుగా బెట్టి
శ్రీపాదతీర్థామృతసిద్ధ రసౌషధం బొసంగి తళియప్రసాదస్వీకారరూప
పథ్యక్రమంబుననిల్పి।విరజోదకంబుననారోగ్యస్నానంబుజేయించుమీ

రంగేశదత్తైశ్వర్యాభిరామా । యామునాచార్యనియోగకా
రణంబున భోగమండపంబు చొరనొల్లనినీయలుకదీర్చిరప్పించు
కొనుటకు । రంగనాయకులు తనవదిగాయకుల నంపించి వేగవతీ
నివాసియైన త్యాగమణ్ణపేర్వాండగు దేవరాజును గానవిద్యాముఖం
బున మెప్పించి నిన్నుతనిచేత త్యాగరూపంబుగా నందుకొని తెచ్చు
తంత్రంబుచేసి అటువలెనరుగుదెంచిన నిన్నుదుర్గాని । అపారదయం
గని సకలసన్మానంబులు చేసి । తానును నీవశమైతినని తనయుభ
యవిభూతులు నీచేతికినిచ్చి । నిర్భరుండై వర్తించెనట । ఇటువంటి
విశ్వాధిరాజ్యంబుగలవాడవునీవు । నీమంత్రులు నీయంతరలు
వారు నన్నభిమానించిరి నేను వారివాడనైతినికనాకెదురెవ్వరే॥ శే॥

గోష్ఠీపూర్ణవశంవదా । మీరుచరమశ్లోకార్థంబధికరించుటకు
గోవెలనుండి పంచయోజన ప్రమాణదూరంబగు గోష్ఠీపురంబునకుం

జని । నంబిగారి సన్నిధిని స్వాభిప్రాయంబు విన్నపంబుచేసిన నర్థగౌ రవమున్నధికారిదౌరభ్యముం గనుపింపజేయవలసి యిప్పుడుగూడ మగుడిరమ్మనుచు నిర్విఘ్నంబున బదునెనిమిదిమారులు నడువజే ఱరుదుపరిచి బహువిధంబుల పరీక్షించి।ఆమీాదనానతీయగా నధికరిం చితిరటఇంచుకమించు లేక పదునెనిమిదిమారులు నడవజేయు పంచమవేదంబగు భారతం బష్టాదశపర్వాత్మకంబు । తత్సారభూ గీతోపనిషచ్ఛాస్త్రంబున షాదశాధ్యాయాత్మకంబు ।తదుపరి పరి రహస్యంబుగావున । పద్యాధ్యాయసంఖ్యను నడిపించి । అంతటను ద్దేశించవలెనను తలంపుననో యేమి తెలుపవే ॥ శేష॥ (32

బద్ధాత్మరక్షణబద్ధకంకణా । నీవునకలవేదవేదంతా దిశాస్త్ర వేత్తవగుచు । ప్రమాణపరతంత్రుండవయ్యును బుద్ధిపూర్వకంబుగా గురువచనంబతిక్రమించి తత్ఫలంబుగ దుర్గతివచ్చిననైన రానిమ్మని సమ్మతించి సంసారార్ణవ గర్భంబునం జిక్కుకొన్న పునఃపున జన్మమరణనిరయ పతనరూప పరిభ్రమణంబులం గ్లేశింపుచున్న చేత నులంగటాక్షించి । అగ్గలంబుగా పెకలివచ్చుదయ నాచ లేకఆశ్రిత నజాలుగాని అధికారపూర్తి లేకయున్న నుండనిమ్మని అందఱికిమ్మం త్రముపదేశించి ముక్తియొసంగితివి । అధికారుల కుపదేశించిన తమ కెక్కడ హానివచ్చునో యనియెడి స్వోజ్జీవననిమిత్తలోభంబున దయ నించక । పూర్వులెవ్వరు నీవలె నుపదేశించ లేకపోయిరి।తాదృశ శదయాగుణంబసాధారంబుగా నీయందే కనుపించెగావున । నీవుసర్వో త్తారకుండవైతివే । శేషనగరాధినాథ ॥రామానుజ॥ (33

సర్వోత్తారకా । సంసారచేతనోజ్జీవన కాముకుండగు సర్వేశ్వ రుండు । రామకృష్ణాదిరూపంబులనావిర్భవించిపరత్వప్రయుదుద్వేశ్వ మానుష దివ్యచేష్టితంబులం గనుపింపజేయుచున్న విభీషణధనంజయా వ్యాజంబు న ప్రపత్త్యుపదేశముంజేసి । ప్రపన్నరక్షణంబు తనవ్రతచి మని పరీక్షించి । శరణవరసమర్థులరాక నిరీక్షించునప్పు డెవ్వరవత వరించు వారు లేకపోవుటచేత । చేతన సంరక్షణంబుగానేరక వ్యా ల్యస్వామిత్వసౌశీల్య సౌలభ్యాదిగుణంబులు నసత్కల్పంబులయె నీవావిర్భవించిచేతనుల దుఃఖత్వాజ్ఞత్వకుటిలత్వాదులగన్న వాడ వారయ్యువచ్చి వరించవలెనని యెదురుచూడక క్షై।వారలనచే యత్నేనవరించిన పరమదయాళుండ వెన చతురుండవ్వుగను కా।

జాతంబునకు మోక్షమున్ ఘటించె పూర్వోక్తగుణంబులకు నంతయుం గనుపించె। అనిరతసాధారణోపాయాత్మకాచార్యత్వము నీయందేనియుతము య్యె। ఈ పరగతవరణంబు స్వగతవరణంబువలెగాక ప్రబలమై అమోఘంబగు నీవు రామానుజుండవై యున్నకాలంబున। వైద్యుడైన మీయన్నవలననే శ్రీగుహాది వృత్తాంతంబుల యందు గన్నావు। నాయమాత్మేత్యాది ఫణితిచేతవర్ణించి। ఆశించిన వేదపురుషునియందు విన్నావు। పితామహునివలస పరమాచార్యులు లభించిన చందంబున। పరమాచార్యప్రథమాచార్యులవలన నీవు లభించినున్నావు। కావున వేదవేత్తలకీ పరగతస్వీకారమందే తాత్పర్యమని తెలిసెనారారా॥శేషనగ॥ ... (౩౯)

లక్ష్మణాఖ్యశేశిశిఖామణీ నీవు ద్వితీయవర్ణమందు దశరథకులంబున రామానుజుండవై యుండునపుడు ధనుర్వేదాధ్యయనంబు చేసి అరురుక్షుదశను చాక్షుషలక్ష్యంబులంటనేసితివి। నేడగ్రవర్ణోత్పన్నుండవయ్యును తజ్జన్మాన్తరసంస్కారవిశేషవశంబున తత్పర్యాయవిద్యయందన్వయించి। అరూఢంబనొంది ప్రణవకోదండంబు ప్రపత్తిగుణసమేతంబుచేసి అందు భరతఖండాక్షయతూణీ స్థబద్ధాత్మశరీరకిబులందివిచితివిచితొడిగి ప్రతివేళలందును సప్తలోక బ్రహ్మాండకటాహసప్తావరణంబులుం గాడిపారి తట్టునసూటిదప్పక। నచాక్షుష పరమాకాశభాసమాన పరబ్రహ్మలక్ష్యంబున నాటుకొననేయ బట్టితివి। ఈ చాతుర్యంబెన్నడు గన్నది విన్నదియుంగాదు। వారివారబ్రహ్మాదులకు నవాఙ్మన సగోచరమహా॥శేషనగ॥ (౪౦)

వామనతుల్యశీలా। అతిమందగతుల నలయుచుంబోయి పసురాకుల మెసంగిపసియుండు కీటకంబులంబట్టి తెచ్చి తనరూపంబమరంజేసి। అంబరతల విహారణంబునుం గుసుమరస పాననై పుణిపాటవంబునుంగరపు తేటిచందంబున లీలా విభూతియందనవరతజన్మమరణపరంపరలనలయుచు నతిహేయవిషయలోల నధోలోకంబునంబడి కీటకజన్మంబులంది దుర్గతులంబారలుచున్న అస్మదాద్యతిని కృష్ణచేతనులం బరిగ్రహించి యందఱికి నపేక్షానిరపేక్షంబుగానర్చిరాది మార్గగమన విహారంబును విరించి త్రిలోచన సనకసనందనాది మహాయోగిపర్యాగ్రగణ్యాది మానసంబులకు నత్యన్తదూరంబగు। భగవదంత

రంగ పరిచర్యాచరణయోగ్యాధికారంబు ననుగ్రహించితివి । నీకరణి నకారణమహోపకారకుల నుభయవిభూతులందు వెతికినంగలరే। శేషనగరాధినాథ రామానుజనమో॥ (౪౧)

మోక్షఫలసంధాయకా । నీవు ప్రాకృతకల్పవృక్షంబవు । నీకావిర్భావస్థానంబైన అలవాలంబు ప్రణవంబు । తత్రత్యమధ్యమాక్షరంబు క్షేత్రంబు । ప్రథమాక్షరంబు బీజంబు । అపవర్గప్రాప్తినిమిత్తభగవత్సంకల్పంబుదక సేకంబు అంకురభావంబులుపచతుర్థ్యవ్యక్త భావంబు చరమాక్షరంబుగూఢపాదత్వపంబుమూలంబు అధిగమించిన శాఖలు ఋగ్యజుస్సామాథర్వణవేదంబులు । ఉపశాఖలు తత్తదత భేదంబులు బ్రహ్మసూత్రంబులు పల్లవంబులు విషయవాక్యంబులు పర్ణంబులు ! సారసంగ్రహాద్యుపభాష్యాది గ్రంథావిర్భూతిపూచుట। భక్తిపరిమళంబు । ప్రపత్తిమకరందంబు ముముక్షుత్వంబుకాచుట । శలాటుభావంబునవేగాలుట।ఆత్మానుభవమాత్రప్రథమకైవల్యపద పతనంబు పరమపదప్రాప్తి కామితఫలభావంబు । తదవసరసముద్భూతవాసన తన్నిమిత్తా[illegible]తారి గుణానుభవమాత్రపర్యవసితాధికరంచామరసప్రధాన మధురవిధురాపక్వభావంబు । తద్విలక్షణ పరిపక్వభావంబు కైంకర్యపర్యంతాధికారంబు । భగవన్ముఖవికాసావహత్వంబురసంబు అందలి బీజంబ నన్యభోగ్యత్వంబు । ఈదృశామృతాత్మకఫలప్రదాతృత్వంబు నీ స్వభావంబు అయిన ఫలంబులవ్వాడప్పుడేచేర్చు వారర్చిరాదిపురుషులు భోక్తలాదిదంపతులు। నీపరిసరంబున కాచియున్న పాలకుల ప్రాకృతభూసురులుగదా॥ శేష॥ ౪౨

అశరణశరణ్యా । కర్మయోగజ్ఞానయోగభక్తియోగ ప్రపత్తియోగభేదంబున మోక్షోపాయంబులునాలుగుంగని భగవన్ముఖోదిత గీత పాంచరాత్రాది శాస్త్రంబులు బోధించుచున్నవి అందుప్రథమగణితోపాయంబులు మూడును బరస్వరాంగాంగీభావ నిబంధనంబులు అందుజ్ఞానభక్తిసమన్వితకర్మయోగాధికారులు జనకాదులు । భక్తికర్మాన్వితజ్ఞానయోగాధికారులు భరతాదులు । ప్రకృష్టజ్ఞానకర్మసహకృత భక్తియోగాధికారులు ప్రహ్లాదాదులు । పూర్వోక్తోపాయత్రితయవ్యావృత్త నివృత్తిధర్మరూపసాంగ ప్రపత్తియోగాధికారివి నీవు । నీవే మోక్షోపాయంబని యున్న అధికారులస్మద్దేశికులు। తన్నిర్హేతుకాంగీకారమే దాసునకు మోక్షోపాయంబయ్యె॥ శేష॥ ౪౩

చరమపరమోపాయరూపా, చతుర్వింశద్ద్వాదశాష్టాద్వ్యేకాక్షరమంత్ర విశేషార్థ గోపనాచాతుర్యంబు గలిగి। నీకు వాచకంబై మోక్షైకహేతువైన యీ చతురక్షరినిహాస్తిగిరీశ్వరుండే ప్రకాశింపించక యుండెనేని। మాదృశదేహధారు లెటువంటి దురవస్థలందుదురో గదా యని తద్వ్యతిరిక్తగత్యంతరాభావనిమిత్త నిషాద విస్మయ దర్శకంబగు। శ్రీవత్సాంకమిశ్రుల పద్యరూపసూక్తి। తల్లాభప్రాప్తప్రమోద నిర్భరత్వంబు నస్మదాదులకనవధికంబుగా నొనర్చుసుమీ॥ శేషనగరాధినాథ రామానుజ॥ ... (౧౦)

చతురచతురాక్షరీ ప్రతిపాద్యా। భగవద్వాచకంబగు నారాయణేతి శబ్దోఽస్తియనియెడి చతురక్షరీస్వరూపంబు విచారించిచూచిన నైశ్వర్యకైవల్య భగవల్లాభప్రదాయకంబౌటచేత చతుర్ముఖప్రముఖ బుభుక్షుజీవ సనకసనందనాది జిజ్ఞాసచేతనపరాంకుశ పరకాలప్రభృతి ముముక్షుజనసముదాయ సాధారణజప్యంబుగనుక। రాజపాద్యఖిలాధికారి। సాధారణత్వాది దోషదుష్టంబు। నీకు వాచకంబైన రామానుజేత్యేషా యనియెడి చతురక్షరీస్వరూపంబు విచారించిచూచిన మోక్షైక ప్రదాయకంబు గనుక। ముముక్షుజనైకజప్యంబై। ప్రయోజనాంతర రహితపరమసాత్త్విక జనసాధారణత్వాకారంబున। పవిత్రతమంబై ప్రసన్నగాయిత్రియయ్యె। ఇది ముక్తప్రాయులైన చతురమశరీరులకే సదుపదేశమూలంబుగా లభించు నితరులకు లభించునా॥ శేషనగరాధినాథ రామానుజ॥ (౧౧)

గీతార్థప్రకాశకా। మునుపు ద్వాపరయుగమందొక రామానుజుండు తనకొక నరుండు శిష్యుడై నిలచినచోట సకలోపనిషద్రహస్యసార మర్మముం దేటపరచి యుపదేశించి యతని ముక్తిపదంబున నిల్పలేడయ్యె। నీవతండుపదేశించిన యర్థముం జేకొనియసంఖ్యాకనరకమహాంబుల మోక్షపదంబున నిలిపితివిగావున నతనికన్న। నిన్నే చతురమతిగా విద్వజ్జనంబులు విచారించిరి। ఏతాదృశ మహిమాతిశయంబుగల నిన్ను సన్నుతింపసేత్తునా॥ శేషనగ॥ (౧౨)

భగవత్కైంకర్యలోలా। శ్రీయఃపతి రామరూపంబైనవుడు నీవు లక్ష్మణరూపంబై తనయందు శేయు శేషవృత్తులకలరి యువ రాజ్యపట్టంబునకు నియోగించిన సమ్మతించక శేషవృత్తులే సేయ వాంఛవినుమడించి। నీవు సేయగాజూచి యీ శేషత్వరసం బెటువలెనుండునో గనవలెనని। తథావిధశేషవృత్తులు మగుడి నీయందు దానాచరించ గాంక్షించి యదువంశంబున నవ తరించుతరి। నీకు శేషత్వమే కాని పారతంత్ర్యంబు నలదేయుశి శిక్షిం చు చందంబున రామనామ జ్యేష్ఠభావంబున నిన్నుగై కొమ్మని వా డంబరచి। తాను రామానుజనామ కనిష్ఠభావంబుగై కొనియె। నీవటువలెనే యవతరించినవాడవుగనుక నీకు పారతంత్ర్యంబునుం గలిగె తాననువర్తించి శేషవృత్తులాచరించనేరక నామమంత్రోప జీవియగుచు। స్వతంత్రుడయి సీతావిశ్లేషజనితక్లేశంబెల్ల దీర్చుకొను వానివలె యథేష్టంబుగా గామరసలోలుండయ్యెగాని శేషత్వరసలే శంబైన నెఱుంగడయ్యె। స్వతంత్రులును విషయప్రవీణులును శేష త్వరసంబెఱుంగుదురే। యెఱుంగకగాక శేషత్వంబబ్బునే యెంతలే దది నీకేయసాధారణంబు। నిన్నుజూచి నేర్చుకొనదమనిన నీశ్వరుని కైన నలవియగునా॥ శేషనగరాధినాథ॥ (౧౩)

అప్రమేయస్వరూపా। నీవాదిశేషుండవు। నియాకారంబుల నేకంబులన్నియు భగవద్భోగోపకరణంబులు। యందుకొన్నిముఖ్యం బులు। అవివిన్నవించెద। అష్టోత్తరశతస్థానాది సమస్తదివ్యదేశం బులంగల వేదశృంగానందనిలయపుణ్యకోట్యాదిసంజ్ఞక విమానరూప నివాసంబులునీవ। తుంగవిమలవిశాలశ్లక్ష్ణతూల హంసతూలికాది కల్పతల్పంబులునీవ। మహార్ఘ్యమణిమయ ప్రధానసింహాసనాదిసమస్త దివ్య పీఠంబుల నానావిధ విచిత్రనూత్నరత్ననీలమణిమయపాదు నీవ। కాయుగళినీవ। మణిశ్రేణిశందసముచిత తత్తన్మధ్యప్రదేశప్రకాశ మానముక్తాళియుక్తాంచలపీతాంబరంబునీవ। నానాక్షేమకృతనవ్యోప ధానంబులునీవ। దివ్యాతపత్రపఙ్క్తి, విశేషంబులునీవ। మణిమయ కరదీపికాదీపపరంపరంబులునీవ। యివ్విధంబున స్వచైతన్యంబుతో

చకుండ నచేతనప్రక్రియనుండు శేషవస్తుస్వరూపంబని చూపుచున్న సకలేతరవ్యావృత్తజ్ఞానానుష్ఠాన పరిపూర్ణుడవుగనుక । జ్ఞానిత్వాత్మైవ మేమతమిత్యుక్తమర్యాదనుయథేష్టశేషివి । నియజ్యమానత్వేనత దంతర్యామిత్వంబునుం జెందుచు । భగవదంతరంగబహిరంగంబుల నతిశయకరుండవై వెలుగుచున్న వాడవు । నిన్నెవరికిం దెలియశక్యమే ॥శేషనగరాధినాథ॥ (౨౪)

సర్వాతిశయితాకారా । నీయాథాత్మ్యంబు విచారించిచూపిన శేషాత్మకుండవుగనుక । చేతనపరమచేతనావిశేషంబుగ నందఱికి శిరసావాహ్యుండవు । అదెట్లన్న వివరించెద । భగవధ్యానమున నేయ ప్రతిపాదితరీతిని । బరమపురుషపాదుకా రూపావిర్భావంబు నొంది యుండువుగాన । శ్రీభూనీళాది దివ్యమహిషివర్గ శేషాశనాది నిత్యసూరి సంఘుపరాంకుశ, పరకాలాదిదివ్యసూరి, నివహ చతుర్ముఖ పఞ్చముఖ షణ్ముఖ ప్రముఖాగ్నిముఖసమూహసనకసనందనాది మానిసందోహ ప్రహ్లాదనారదపరాశరాదిపరమభాగవతవ్రాతనాథయామునపూర్ణా గురువరప్రకరకూరకు రూకేశాది ముముక్షు జనగణాస్మదాది సమస్తచేతన పర్యంతంబు గశిరసావాహ్యుండవు। కౌస్తుభత్వాపన్నజీవస్వరూప ప్రతిపాదకమకారంబు నకుముఖ్యవాచ్యుండౌట చేత నీవేమాణిక్యాదిరూప తన్మయకిరీట మకుట వేషంబమరి। భగవంతునకు సిరసావాహ్యుండవు। యీ ప్రకారంబున సమానాధికరహితుండవహో। శేష నగరాధినాథ॥ ... ... (౨౫)

సర్వసర్వజ్ఞ శిరోమణీ। విచారించిచూచిన భవత్పాదుకాకారంబున పరిణమించిన మహామహుండవు। నీవుతత్ప్రసిద్ధిదానందికొని శఠకోపసూరి సమస్త దివ్యదేశంబులను వెలసె। యిది మహావింతయయ్యెలే కొదువయేమి మీ యిద్దరికి భేదమేలేదు కాబోలు। కలిగియున్న నీకున్న నెసకిన్నన ఘ . నయనిరూపైక్యంబేల సంఘటించు శేష॥ ... ... (౨౬)

భగవత్పాదుకాకారా! యపరాజిత సాకేతాఖ్యాలనయోధ్య లురెండు. ప్రథమాయోధ్యయందు నీయాదిరాజ్యంబు! పరబ్రహ్మాది రాజ్యపురస్సరంబు ద్వితీయాయోధ్యయందు రామశబ్దాభిధేయు పరబ్రహ్మాది రాజ్యంబు త్వదావి రాజ్యపురస్సరంబుఅదిత్వదాకార భేద పాదుకాగ్ర్యాభిషేకంబున నేనువ్యక్తంబు. ఏవంరూపోభయవిభూతి నాయకత్వాధికారంబున నవ్యవధానంబై నకతంబున నిదిపూర్ణావతారంబు! యిందుకునూటఎనిమిది తిరుపతుల యందు భగవద్భోగంబులు ! నీ యాజ్ఞాసిద్ధంబులౌటయుముముక్షువులకు మోక్షంబు, నీయనుజ్ఞాసిద్ధంబౌటయు సాక్షి వివాదంబేలనే॥ శేషనగ రాధినాథ॥(౫౭)

ప్రణవప్రతిపాద్యా, కారణంబగు శేషి ప్రథమవర్ణార్థంబు శేషత్వ ప్రసిద్ధ శేషవస్తువైన. నీవుతృతీయ వర్ణార్థంబు యివ్విధంబున మీరిరువురు ప్రథమచరమవర్ణంబులం ప్రణవ శరీరమందు నెలవుకొన్న వారలే. మీరిరువురుంబుదుమ శబ్దవాద్యులే మీరిరువురు సహస్రశీర్షత్వాదిలక్షణలక్షితులే మీరిరువురు ననంతాఖ్యగలవారలే, యయిననుందత్కారణ వస్తువిష్ణు శేషత్వనిరూపక వస్తువునీవగుటచేత. తత్వదర్శిగణంబునిన్నాదికారణంబని నిశ్చయించె. యిందుకు సాక్షి నీ పేరిటి విష్ణుసిద్ధాంతంబు వెలయుచే సుమీ॥ శేషన॥ (౫౮)

శేషావతారా! నీ స్వరూపంబంటిమా! శేషత్వ ప్రతిసంబంధి రూపాదిద్వంద్వంబునకు శేషత్వపూర్తి ప్రథమ ప్రతియోగివై శేషసాక్షిక ప్రసిద్ధి వహించు! నిజంబయిన నీరూపంబంటిమా! త్రిపాద్విభూతియందచింత్యాద్భుత దివ్యరత్న స్తంభ సహస్రగంభీర మహానంద నిర్భర మహావకాశ మణిమయాస్థానమంటపములోపల! ధర్మాదినిర్మితనిర్మల రత్నపీఠోపరిప్రదేశ ప్రకాశమాన సహస్రదళ పుండరీక మధ్యగస్వర్ణకర్ణికాగ్రభాగంబున! పరవాసుదేవ భద్రపీఠామమాసంబగుచు! తదాది రాజ్యంబుపై శూన్యదైన్యంబై ఫణసహస్రంబులు ప్రవర్తించు నీ జ్ఞానంబంటి హారమారమణవిహరణ సమయసముచితా శేషవృత్తులన్వయించుటకు! తదాశయుంబు

యథావస్థితంబుగా సాక్షాత్కరింపించు, నీ బలంబంటిమా, దందశూక
మానాత్మ భోగాగ్రభాగ సంఘటితంబు జేసి। మధ్య కీలితమణిఖచిత
శాతకుంభకుంభాయమాన బృందారకాలయాలంకృత సప్తసాగరాం
తరీ సచక్రవాళ భేదభిన్నోత్తరోత్తర ప్రగుణిత ప్రదేశ రేఖావలయ పరం
పరావలయిత సర్వసర్వంసహా చక్రంబును। విచవిచిత్రాతపత్రంబు
లీలను ధరించు। నీవిభూతులంటిమా, భోగలీలార్థవిభూతిద్వయానేకా
త్మ సంకల్పానుగుణానేక శరీరపరిగ్రాహివి నీవేయనుటచేత। 'ఉభ
యవిభూతిపరిదృశ్యమానరూపంబులన్నియు నీవేయైకనుపించు। ఏవం
స్వరూపరూపగుణవిభూతులుగల నిన్ను వర్ణించుట తనకు శక్యమా
యని యాత్మవిచారించు వర్ణించకయుండ శక్యమాయని జిహ్వాగమ
కించు। బుద్ధినూహించు। మానసంబు సంకల్పించు। యీ సాహసం
బునీవే సహించు సహించుమీ॥ శేషనగ॥ ... ... (౫౫)

అమితమహిమాకారా। శ్రీమదష్టాక్షరప్రకాశకత్వంబున నరో
పదేష్టయైనబదరీనారాయణుండు। దక్షిణోత్తర భేదంబునతనకాశ్రమం
బులు రెండు। యిదియుత్తరంబు, దక్షిణాశ్రమంబు సంహ్యాద్యోత్తర
భాగంబున, సంహ్యాపర్వత పూర్వంబైన యాదవాచలంబు। అందు
చతుర్యుగంబులందనకు శేషుడయి శేషవృత్తిచేయు వాంఛచేత
ప్రథమ యుగంబునందాన సహస్రఫణామండల మండితంబగు నిజా
కారంబుతో వచ్చి। ద్వితీయయుగంబునందు దశరథపుత్రుండై।
లక్ష్మణాకారంబునవచ్చి। తృతీయంబైన ద్వాపరంబున వసుదేవ
సూనుండై! బలరామరూపంబునవచ్చి। సకలవిధ శేషవృత్తులును
జేసి। యీ చతుర్యుగంబున నొకడుగా గలిగియున్నాడని యాన
తిచ్చిన నారదీయ పురాణసిద్ధ భగవద్వాక్యంబున కర్థంబు। నీవే
యనుటసువ్యక్తంబగునట్లు. ఢిల్లీ నగరాధిపయవనభీరీ కృతస్థలంబున
తత్కాలసంధిసమయ ప్రతిష్ఠిత బుద్ధ ప్రతిమోద్ఘాటనంబు చేయించి।
మూలనారాయణ ప్రతిష్ఠాపన పూర్వకంబుగా, గర్భగృహాంత
రాళాది సకలమంటప ప్రాకారగోపుర సరోవరారామాదినిర్మాణం

బులనుం జేయించి। ఢిల్లీ నగరంబునకుంజని। రామప్రియులం దోడితెచ్చి। యథాపూర్వకంబుగా సకలోత్సవంబులను గల్పించితివిగనుక విద్వజ్జనులు నిన్ను శేషావతారంబని నిశ్చయించిరి। మీరును మీ శేషత్వంబు యాదవాచల మాహాత్మ్యవ్యాఖ్యాన సమయంబున దాశరథీ ప్రముఖాంతరంగ శిష్యులకు గంఠోక్తముగా ప్రకాశంబు జేసితిరటగదా॥ శేషనగరాధినాథ। ... (౬౦)

రామచంద్రప్రియా। పఙ్క్తిరథ గర్భంబునజనించిన । భగవంతునకు నీవనుజుండవై యున్ననాడు। భరత. శత్రుఘ్నులు తదనుజులై యుండినను రామానుజత్వంబు నీయందే రూఢంబై నిలచె రాముండు। జననీజనక సాకేతనగరతదాధి రాజ్యతదుచిత భోగంబులన్నియు విడిచి వనవాసంబు జేయుచు। సీతను విడచిన వేళయందు। నిన్ను విడువడయ్యె గావున తద్దాత్మ్యమూలంబు పూర్వోక్త జననీ జనక ప్రముఖ సకల విషయంబులకన్న నీవేయని విదితంబయ్యె। యది కారణంబున సకలేతర విలక్షణ పరస్పరా పృథక్సిద్ధభావంబుల వ్యక్తీభవించినవారు మీరిరువురున్నారుకదా। వేదోపబ్రహ్మణంబును దరుణారూపసంపన్నౌదిత్యాది ప్రక్రియచేత వర్ణించె నేమనవచ్చు ॥ శేషనగరాధి। ... ... (౬౧)

అనంతావతారా। నీవు దాశరథివై ఆవిర్భవించిననాడు మీ పెద్దన్న పితృవాక్య పరిపాలనార్థంబు వనవాసంబునకై గమనించు వేళ తత్సహధర్మచారిణియగు సీత తానునుగూడి రాదలంచినంజూచి నగరారణ్యావాసంబుల వాసి దెలపి వద్దు నిలువుమనిన। తనకు తత్సంశ్లేషవిశ్లేషంబులు స్వర్గదుర్గతికల్పంబులని సుఖదుఃఖ రూపంబులుగా బలికి। ఆయమ్మ తన యభిప్రాయంబు తేటపరచి। నగరంబున నిలువక వెంబడిగా నడిచె। నీవునుగూడ రాగని పితృనియమంబు లేని వనవాసంబు నీకేల నిలువుమనిని। నిన్ను విశ్లేషించి జలాదుద్ధృతమత్స్యంబుగతి, ముహూర్తమాత్రకాలంబునకన్న మించి బ్రతుకగలనేయని నీ యభిప్రాయమ్ముం బయలు జేసి నిలువక వారిననుసరించి

గడిచితివి। విచారించిచూచిన జనకాధికారంబునకు నీ యధికారం బునకు నింత తారతమ్యంబున్నది। నడవళ్లున్న దివులకై వదులే ఆమె నాయమ్మ విశ్లేషించి దుఃఖించిన మాత్రమేకాని శరీరంబు నిలిపె। నీవు విశ్లేషావసరంబున చోత దేహంబు నిలుపవైతివి అతండు జానకీ విశ్లేషంబు సహించియుండె। నీవిశ్లేషంబునకోర్వఁడయ్యెగావున। నీవే విరాట్టికన్న నత్యంత ప్రియుండవైతివిగదా॥ శేష॥ (౬౨)

ఖలవినాశకా। నీవు సుమిత్రా పుత్రుండవై యుండునప్పుడు నీకు శరణుజొచ్చి సుగ్రీవుండు రామ నిగ్రహంబు తప్పించుకొనెనట। వాయుబీజంబై ముందరికి బ్రహ్మగాగలిగియున్న హనుమంతుడా నాడే నిన్ను రణరంగంబులో స్కంధంబుపై నుంచుకొనెనట। ఇంద్రజిత్ప్రభృత దేవద్వేషుల నీవే సంహరించితివట। రణంబులో మూర్ఛితుండవైయున్న సమయంబున రావణుండు తన పరివారంబుతో గూడవింశతి భుజంబులచేతను నిన్ను లేవనెత్తనేరక తొలగెనట। ఏతాదృశ మహిమంబుగల నీవే వసుదేవ గృహంబున బలరామాకారంబు వహించి కొన్ని ఆశ్చర్య కార్యంబు లొనరించి యీ యుగంబున నానూరి కేశవాచార్య గర్భంబున జనియించి। అనితర సాధారణ కార్యంబులాచరించి। భగవత్ప్రకాశిత ప్రభావుండవై యుండగాజూచియుం గొందరు రామకృష్ణాదులయందు మానుష మనీష చేసి నిదించిన చందంబున నిన్ను మానవమాత్రునిగా నెంచి యనాదరింపుచున్నవారు। వారందరు నాసురప్రకృతులేయని బాసచేసి గెల్వవచ్చు నిందుకు సందేహమా॥ శేషనగరాధి॥ (౬3)

రామానుజజనత్స్వభావా। త్రేతాయుగంబునబదునొకండు వేలేండ్లు రామామోద మూలంబులయిన యూడిగంబులు వెదకి చేసిన మహానుభావుండవుగాన। తత్ప్రభావంబును నీ యవతారంబును విడువక। ఇక్ష్వాకుకులదైవతంబగు రంగనాయకులకుబరిచర్యలు చేయుట రామముఖోల్లాసకారిగా విచారించి శ్రీరంగంబుననే వసించి తద్వల్లభకైంకర్యంబులు నిజాజ్ఞాక్రమంబున తప్పకనాచంద్రార్కంబై

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నడచునట్లు దిద్దితివౌర॥ శేషనగరాధినాథ॥ ... (౬౪)

భూతపురీనిలయా । మీరు భాగినేయతనయుండైన కందాడయాండాను మీయవతారదేశంబగు శ్రీపెరుంబూదూరిలో మీమ్మర్చరూపంబున నభిముఖంబుజేసుకొనవలెనని తలంచినవేళ । నేత్రోన్మీలనముహూర్తమందక్కడ । శ్రీరంగంబునందు శిష్యులకుపన్యాసంబుసేయగా । నదరుపాటున కోకనదపత్రంబులకరణి నరుణంబులయిన మీనేత్రంబులుసేవించి । విస్మయాకులాంతరంగంబుల నిదియేమని యడిగిన । కూరేశాదులకు అండానుకృత్యం బిందులకుగారణంబని యానతిచ్చితిరట । యోగసంసిద్ధి సౌభాగ్యాదులను మించినజ్ఞానవ్యాప్తిచే తదదాకారంబునందును సాకారంబునందుంబలె నేకాకారవ్యాప్తిగనుపంపజేసితిరి । ఇది మాదృశప్రాకృతు లేమని తెలియనేర్తురే। శేష। (౬౫)

తత్వజ్ఞమనోహరా । హస్తిగిరియందు మీరుతురీయాశ్రమస్వీకారంబుసేయువేళ । దాశరథికూరేశులు దక్క దక్కినసమస్తదేహసంబంధులతోడ సంగమంబును విడిచితిననిబలికిన । సమీపములువిన్నవారయివారిరువురువచ్చి । ప్రథమోపాత్తశిష్యులయి ఆశ్రయించి చందానువర్తిత్వంబున పాదుకాజలవారణకారత్వప్రసిద్ధి వహించిరి । మీయభిప్రాయంబుచేతను త్రిదండయజ్ఞోపవీతంబులుగా నాచార్యసన్నిధినివర్తితులైరి । ఇత్తెరంగున నవినాభూతధర్మవద్వినియుజ్యమానులై జగత్పూజ్యులౌటకు గారణంబు భగవత్కృతవరణంబులు గదా। శేషనగ। (౬౬)

ప్రవృత్తియోగస్వరూపజ్ఞా । పేరరుళాళరు నియమనప్రకారంబున । మీరుపెరియనంబిగారిని ఆశ్రయించవలసి కోవెలజేరుటకై కాంచీనగరంబువెడలి । నాటిప్రయాణగతిని మధురాంతకంబులో జక్రవర్తితిరుమహాన్ కోవెలప్రవేశించిప్రదక్షిణంబుసేయుచు। నచ్చోటితవ్వుడేఱిజెంచియున్న పూర్ణాచార్యులంగని సాష్టాంగదండప్రణామంబుజేసి । అడవోయినతీర్థమెదురుగావచ్చినన్నకరణి నిటువలె

యుండవలదేయని ఆశ్చర్యహర్ష కబళితాంతః కరణంబున। తదంఘ్రి యుగళంబు సిరంబున నిడుకొని। ఆనంద బాష్పంబులొలుకపులకాంకిత గాత్రంబున। గద్గదస్వరంబుతో స్వాభిప్రాయంబెరుకపరచిన। ఆతండు మంచిదే కేవటివలెనే వరదుని సన్నిధినయ్యావనిన తావత్పర్యంతంబీ దేహంబు స్థిరంబనియుండు నేడిందుల కాళవందారు పనియెసాక్షిగాదే। సర్వజ్ఞులైన మీరెరుంగ రేయని। పరమార్తి నిగుడ మగుడవిన్నవించగా। అతనికి దయజనియించి యథావిధి ననుగ్రహించగా। అప్పుడే పంచ సంస్కారంబులు లభించితిరట। యిది విచారించి న దేశకాలాది నియమంబులేనిది లేమియుగా గలిగిన నీ ప్రపత్తియోగంబని! నీవే ప్రకాశింప జేసిచూపినట్లుండెనో రా ఖళీ। శేషనగరాధినాథ ? ॥ (౬౭)

అకించనజనాధారా। బాల ।మూగ ।అంధ! జడ! పంగు! బధిరులు । పరగత స్వీకార సౌభాగ్యులని మెడి శాస్త్రార్థ ప్రవర్తనంబునీ వలననే గలుగవిని పెద్దలు నాకానతిచ్చిరి । ఒక మూగము ముక్తత్వంబున మీకుశిష్యుడై మోక్షోపాయంబు దెలుప వేయనిసంజ్ఞ చేసి అడిగి పరమార్తితో బరితపించగాజూచి । మీచిత్తంబపారకరుణాయత్తబయి అతని నేకాంతప్రదేశంబునకు దోడ్కొనిపోయి యిదిమోక్షోపాయంబని యొక అర్థంబుకృపజేయగా నదివలుగాణిసందుల నాళ్వారును సేవించి యీజన్మమెత్తక మూగనై జనించినతనకు నీలాభమేఘటించెగదాయని కాంక్షించెనట । తదనంతరంబ మూగయుండల్లడముడిగి । నెమ్మదిని మీయందు బరతత్వప్రతిపత్తి జేసెననివింటి । నేను బాలుండ । నకించనుండ । నగతికుండ । నన్ను తాదృశ దయాపాత్రునిగాజేయుముతండ్రీ!! శేషనగరాధినాథ॥ ... (౬౮)

కృపామాత్రప్రసన్నాచార్యా। అనాదివిషయవాస నాబలమున విపరీతరుచిభాయిష్టుండనై । హితాహితవి భాగజ్ఞానవిదూరుండ

నగు నన్నుజూచి అనర్థవర్ధకంబైననా వృత్తిజూచి । అపరిమిత సద్గుణాకరుండగు నిన్నుజూచుకొన్న నన్నుదయచేసి రక్షించుటమేలు నీకదేఘనతగాక । ఏరించిరక్షించెదనని మఱిమఱి జూచిననాయందాత్మగుణంబులు కనిపించునా । కనిపించవు । అంతమాత్రమే కాదు । నీవునన్ను రక్షించనైతి వేని నీయంతరంగులే నీదయనేమని విచారింతురో । అదివిచారించుకొనుమీ॥ శేష॥ ... (౧౯)

నిజజన కామాదిదోషనివారకా । ఫాలలోచనరోషానలభస్మీభూతస్వాంగంబగు ననంగ గ్రహంబు మదీయాంతఃకరణంబునందావేశించి వెంటంబడి జన్మ జన్మాంతరంబులను విడువక । జాగ్రత్స్వప్నదశావిభాగంబు లేక పీడింపుచున్నది। ఆత్మనాథుని యొద్ద జేరనీయదు అతనితోడిభోగం బెటువంటిదో యెన్నడు నెఱుంగను । సర్వకాలంబునుండి దీనిచే జాలాకృశించిడస్సితి । యిదియెటువంటి భగవన్మంత్రంబులనువీడదు । పుణ్యతీర్థాచరణంబుల నుంబోదు దివ్యదేశసంచారంబులచేతనుం దెమలదు యేమిసేతు । నీవును మహాయోగివర్యుండవు నీవై తేదీనివిడిపింతువని వరవరయోగి ప్రముఖులానతీయగా దెలిపితి । నిన్ను సందర్శించినమాత్రంబున బ్రహ్మరక్షస్సులు మొదలువిడిచికదిలెనట। ఇకనీ వేగతి నీసన్నిధిజేరితి నీకుశరణంబుజొచ్చితి నీ శ్రీపాదరక్షలు నాశిరంబున కాపుగాబెట్టి । తావకచతురాక్షరీమంత్రంబు నాజిహ్వా యంత్రంబునవ్రాసి । ఈగాసి బోజేసిననీవాసి దిగంతంబులవర్ణింతు । నేనుతరింతు । సుఖింతు । ననుగ్రహించుమీ॥ శేషనగరాధినాథ॥ ... ... (౨౦)

ద్రావిడ వేదప్రభావవేదీ । చోళరాజ భయాంప దేశంబున వెళ్ళుచారిమీరు మేలునాటికి బ్రచ్ఛన్న వేషంబులో బోవుతరిని । తత్కింకరులు తరుముకవచ్చి వెన్వెంటికలియగా నప్పుడు తదభిముఖుడై నిలిచితట్టునభట్టనాథ విరచితప్రబంధంబునందొక పాశురంబునుడివి ఇసుకచల్లివారలదృష్టికి గొండ యడ్డంబయి నిలిచినకరణినుండ జేసి

మీఁగుమీఁపరివారంబునుఁగూడ నవ్వలికిందాటితిరట । ఈకృత్యంబు విచారించినయాళ్వారుల దివ్యప్రబంధశక్తియెఱిఁగిన నధ్యవసాయ నిష్ఠుల కన్నిపాశురంబులును మాత్రకల్పంబులేయని చూపి చాటించిన యందమో కాక శత్రునిరసనసమయంబును గనుక లక్ష్మణ బలరామా వతారంబులనుం గనుపింపంజేసి । యెవ్వరికిని జన్మాంతరవాసన విడుచునేయని యభినయించినచందమో తెలియదీయభివృద్ధిసందేహా స్పదంబై యున్ననందఱికిం దెలియపరచవే॥ శేషనగరాధి॥ (౨౧)

జయసనవిషధరవిహంగపుంగవా । మీరు మేలునాటికివి జయంబు చేసినపుడు । శిష్యుడైన తొండనూరినంబియా శ్రీపాదతీర్థంబాసంగి నత్ప్రభావంబున । అనగరంబేలుచున్న రాజసూనుతురినిబట్టిన బ్రహ్మరక్షస్సును విడిపించెనట అదికారణంబున నా రాజు మీకుశిష్యుడయిన విష్ణువర్ధనుండని పేరుపెట్టి యభిమానించినం జూచి తదీయులైన జైన మతస్థులందఱుఁగమ్మికొని । దొమ్మిగూడి వాదమ్మునకురమ్మనిన వేదంబునిందించి మీరు ముఖాముఖీనసంయోగ్యులుగారని । యాస్థాన మండపమున దెరనుగుగు జేసికొని వసియించి నిజంబైన శేషాకారంబు గైకొని సహస్రముఖంబులనజైన సహస్రంబుగ్గడించు యుక్తికోట్లను విదళించి । పరాజయంబ నొందించి । అందఱికిం దత్కృతపరిజ్ఞానిశ్చయక్రమంబున గలుగ గానుగలాడించి । యేనూటయెనుబదిజైన ప్రతిమాలయంబులను విదళింపించి । ఒకమహాతటాకఘటనం బొనరించితిరట । యెటువంటి యాశ్చర్యకరంబులే॥ శేష॥

ముముక్షుజనసమాశ్రయణీయచరణా। త్వదన్యదైవభావనాగంధదూరుడైన యాంధ్రపూర్ణుండు । స్వరూపంబుత్వదేకశేషంబను । నుపాయంబుకారభత్వదంగీకారంబును । పురుషార్థంబుత్వన్ముఖవికాసావహకైంకర్యానువర్తనంబుగా స్వరూపోపాయ పురుషార్థయథార్థ్యంబులు నిష్కర్షించిన మహామనస్కుడు గనుక తద్విజ్ఞాపితార్థంబంగీకరించి, తదభిమతప్రకారంబున భావిముముక్షుజనోజ్జీవనార్థంబుగా

స్వస్థలంబగు శాలాగ్రహాఖ్యగ్రామంబున । స్వచరణారవింద ప్రతి కృతియును । స్వకీయశ్రీపాద తీర్థపరిపూరిత శాతకుంభ ప్రవేశప్రకాశ మాన స్వాంతరత రంగాయమాన ప్రశ్రవణవారినిర్ఝర పూరంబగు కాసారంబునం గరుణారసంబుప్పతిల్ల ననుగ్రహించితిరట । మీద యాపరత్వంబతని పరతత్వంబును వర్ణించశక్యమా॥ శేష॥

భక్తాతిశయితాకరా । తనకన్న తనదాసులేయధికులౌదురనుట గుహ । శబరీ । విదుర । కుచేల । వైదిక । నారదాదులయెడల తాను బహుమతి పూర్వకప్రపత్తులు చేసి చూపిన భగవంతునిచందంబున । నీవు నీదాసులలో । బిల్లైవిరంగాయుల్లి దాసులకరంబునం బట్టి । అతండు పావనపావనుడగుటకు దేటపరచితివి । అతనిపత్ని యెడలతత్వార్థనిష్కర్షలు దెలియుటకై శ్రీవైష్ణవులనంపించి తద్గతజ్ఞానపూర్ణత బయలుచేసితివి । యొంబారకునీయధిష్ఠానంబే యొసంగితివి దాశరథిసూరినందటికి శిగసావాహ్యునిగా నొనర్చితివి శ్రీవత్సాంకమిశ్రులవలన ముక్తికరస్థలంబైనది యని యనుమోదించితి । ఈవింతలు విన్నంతమాత్రంబున నాసునికి మతిమతినోరూరుచున్నది నన్ను మీవారి యభిమానాంతర్భూతునిగా జేసి వారల పంచలుగాచి యుండెడి భాగ్యం బొసంగను నాకదేపటి వేలునుదినా॥ శేషనగశాథి॥

(౨౮)

అమానవస్తుత్యా । ద్వాత్రింశల్లక్షయోజన విస్తారంబగు క్షీర సాగరంబులో బవ్వళించియున్న యనిరుద్ధస్వామి యొక్క దివ్య మంగళ విగ్రహంబు సార్థద్విలక్షయోజన దీర్ఘంబట । నీవతనికి దల్పంబై యుండువాడవేనట । నీయాకార విభవంబెంతనవచ్చు । నీ కరణి నిటువలెనంతరంగ పరిచర్యాచరణంబున కర్తలుగాక తత్పురోభాగంబునకు రాగూడక । బ్రహ్మేంద్రాది దేవత లహంకార గ్రస్తజీవులుగావున । హిరణ్య రావణాది దుష్టరాక్షసరాజలోకవధార్థంబాయని రుద్ధస్వామిని గూర్చి మొరయిడ వచ్చినప్పుడు త్తర కూలంబుననే పడియుందురట । వారికిని నీకు నెంతటి తారతమ్యంబున్నది । వారియ

హంకార గ్రస్తతద్ధ తస్వస్వపరాధి కారంబులుగల వారై యుండియు కృతఘ్నులై గర్వించి, తత్పాపిదుర్భావ విశేషంబగు శ్రీకృష్ణుని యందు జేసినవత్సాపహరణశిలా ప్రవర్షణాది కర్మంబులచేత నే సకల లోక ప్రసిద్ధంబు। అటుగనుక నీకుగింకరులైనవారా బ్రహ్మాది విభూతులన పేక్షింపక తృణీకరించి వారలచేత నే పూజలందుచు। పరమ పదారోహణంబు జేయుచున్నారు॥ శే ॥ (౭౫)

భవబంధమోచకా। సత్య సంకల్పాది విశిష్టంబగు పరబ్రహ్మంబు సృష్టిస్థితి సంహార సంసార విమోచనాదులకుదానేకర్తగావున సృజించ నవసరంబైన నిజేచ్ఛనే చతుర్ముఖుని సృజియించితదంతర్యామియై దక్షాదుల జనింపించి తన్ముఖంబున జగజ్జీవుల గలిగించి సృజియించుచు। స్థితికిదా విష్ణుత్వంబునొంది మనుముఖ్యాధికారుల కాత్మయై ధర్మోపదేష్టయగుచు, జననీజనక దేశికభూపాల దానశీలజనాదిమూలంబుగా బాలనంబు సేయుచు। సంహరించసమయంబైన చోరుంబాననాంత కానల ప్రముఖత త్తజ్జంతుజాలాంతర్యామియై సంహరించ గలిగి। సంసార విమోచన నిమిత్తంబు సహస్ర వదనావతారుండవగు నీయందు నిలచిన నీవు పూర్వోక్త చతుర్ముఖ ప్రముఖ సమస్తబద్ధ చేత నవ్యావృత్త సత్యసూరి శ్రేష్ఠుండవు। గనుక తన్మనోరథపూర్తి జేయుటకు స్వశిష్యభూతచేతస్సప్తతి సంఖ్యా సంఖ్యాత సింహాసనస్థిత తచ్ఛిష్య ప్రశిష్య పరంపరాభి ముఖంబున బద్ధాత్మలకు ముక్తి యొసంగుచున్నాడవు। చతుర్ముఖాదులకును నీకును దారతమ్యంబు విచారించిన గా గాగృహనిర్మాణ కామరూపమానాధికారంబు వారిది। కా గాగృహబద్ధ జనవిమోచక యువరాజోపమానాధికారంబునీది। యిది సారసజ్ఞులై వివేకించ నేర్చిన నిమర్శత్సరులకు దెలుసును। నితరులకు దెలియదేమి చిత్రమో। శేషనగరాధినాథ॥ (౭౬)

భగవద్వీలతేశావతారా। పరమవ్యూహ విభవాంతర్యామ్యార్చావతారా చార్యరూపంబున షట్ప్రకారభేద భిన్నంబీశ్వర స్వరూపంబు అందు బరవ్యూహంబులు రెండు నిత్యములైన భోగ్యంబులు

గావున దేశవిప్రకృష్టంబుల విభవంబు తత్కాల సన్నికృష్టైకమాత్ర గోచరంబు గనుక। కాలవిప్రకృష్టంబులంతర్యామిత్వంబు యోగసంసిద్ధపరిశుద్ధజనానుభావ్యంబైన కతంబునగరణవిప్రకృష్టంబు అర్చావతారంబనాలోచిత విశేషాశేషలోక సంభావ్యంబగుటచేత। దేశకాలకరణవిప్రకృష్టంబు గాదు! అయిననునజ్ఞాతజ్ఞాపనాద్యదర్శకంబై షష్ఠప్రకారంబువంటిది కాదయ్యెంగాన। పూర్వోక్త పంచప్రకారంబులకన్న సమస్తలక్షణ ప్రశస్తసర్వోత్తర చరమస్వరూపంబవగుసిదిసర్వసర్వజ్ఞ సరసజన సంభావనీయుండవై తివి! యెటువలెనంటివా బీజభూతేక్షు ఖండతిదుద్భూతతర వాలదండతత్సాగాకార రసపూరితత్పరిపాక పరిణతశర్కరా ద్రవ్య తత్పాకావస్థావిశేషంబని భూతఖండశర్కరా వస్తువులుత్తరోత్తర పర్యాయతయాజన్య జనకభావ సిద్ధంబులే అయినను సర్వోత్తర రూపఖండ శర్కరే శ్రేష్ఠమైన సర్వైస్స్పృహణీయమయ్యెంగాదె॥ శేషనగరాధినాథ! ... ... (౨౨)

గురుపదమూర్ధాభిషిక్తా! ఘటకతోపాయత్వభేదంబున ద్వి ప్రకారాచార్యాత్మకంబాచార్యత్వంబు। అందు ప్రథమ ప్రకారాచార్యత్వంబుప దేష్టృత్వ విశిష్ట సర్వగుణ సాధారణంబు। ద్వితీయ ప్రకారాచార్యత్వంబు। వ్యవస్థితంబు। అది నీయందే సాధారణంబై యుండు నెట్లన్నను। శేషియైన యతండే తనపదంబున నిన్ను నిలిపెంగావున నీశ్వరాభిప్రాయ లబ్ధంబౌటచేత నిది సత్యప్రదాయకంబని సర్వపూర్వాపరాచార్యానుష్ఠాన క్రమంబును। తాదృశంబుగా బెద్దలు నిర్వహించుచున్నారు। ఏతద్విపరీతోపాయాత్మకాచార్యత్వంబులెల్ల స్వస్వాతంత్ర్యసంపాదితంబులట। వారును వారిసంబంధులును। జేరుచో టెదియానతీయవే॥ శేషనగరాధినాథ! ... ... (౨౩)

సర్వాచార్యసమాశ్రయణీయా। కారణభూత సర్వేశ్వరుండే శేషిగావున నతండు సర్వ సమాశ్రయుండయ్యె అతండు జ్ఞానాత్మకుండుగనుక। అతని కనురూపంబయి యథేయత్వ శేషత్వరూప శరీర

లక్షణంబులతోడనజననంబైన దివ్యమంగళవిగ్రహంబయ్యె। శఠవైరి తదీయచరణ కమలయుగళాకారం బమరియున్నవాడవు నీవు యిట్లయినచో శేషసమాశ్రయణసిద్ధచరణ సమాశ్రయణ ద్వారంబయ్యెగా వునదచ్ఛరణస్థానంబునీవే। శేషభూతసమస్త చేతన సమాశ్రయణుండవైతివి, యిటువంటినిన్ను విడిచిభవదాశ్రయణీయంబు చేసితిమనగూడునా। అటువలెజేసినదురహంకారులు భగవత్ప్రసాదపాత్రులౌదురా। శేషభూతసమస్తచేతనా॥ శేషనగరాధినాథ॥ ... ...(౨౯)

సర్వోత్తమోత్తమా। బ్రహ్మరుద్రేంద్రాది దేవతా జాతములో విష్ణువధికుండని వేదంబులు ఘోషింపుచున్నవి। తదుపబృహ్మణంబులందతడు తనకన్ననన్యార్హ శేషభూతులైన దాసులే యధికులని శాసింపుచున్నాడు। తాదృశ ప్రభావముగల పరాంకుశ నాథ యామునాదులు నిన్నే అధికునిగా దెలిసి। తాముననీవారై అందరికిని నిన్నేచూపి చాటిరిగనుక నీవు సర్వోత్తర ప్రభావ సంపన్నుండవగుటకు నిస్సందేహంబు। యీధర్మజ్ఞానమయంబు విశ్వసించి యితరంబులుమాని త్వదన్యవిముఖుండై నీవే దైవంబని నిలచిన। సర్వాధికుండాంధ్రపూర్ణుండు। తన్నిష్ఠతనకౌసంగుమని నిన్ను బ్రార్థించిన దత్వయాథాత్మ్యనిర్ణేతివరవరయోగిత్వన్నామమంత్రకృత సర్వహితోపదేష్ట భట్టాధిపయోగి తత్సంబంధపరంపరాచరమావధి దాసుండ। నేనునాభాగ్యప్రభావంబెంతనివర్ణింతు॥ శేషనగరా॥ (౩౦

పరాత్పరమూర్తీ । భూమండలంబున నీవవతరించినప్పుడు కలిసిదోలంగందోలితివి । బాలభావంబుననే మూగకు మాటలాడనొరిచ్చితివి । కౌమారంబున బ్రహ్మరక్షస్సుపాపంబుబాపి ముక్తియొసంగితివి । శాస్త్రాభ్యాసంబుసేయు వేళనృత్యపార్థ కల్పకుడైన యాదవప్రకాశుని పక్షంబు శిక్షించితివి వేదాంతపరిచయోదిత కాలంబున బ్రహ్మవిద్వందితయామునార్యులకుస్పృహణీయుండవై తివి రంగనాయకులచేత బిలిపించుకొని అతనియొద్ద యువరాజవై నిలిచితివి । తిరుపతులుసేవించుచుబోయి । తిరుక్కుడంగుడినంబికి మంత్ర

రత్నంబొసంగి। సర్వేశ్వరునకు నాచార్యుండవైతివి। దిగ్విజయం బాచరించుసమయంబున శారదచే బొగడికలందితివి। ఇటువంటివి యనేకంబు నీదివ్యచరితంబులు ఒక్కొక్కటె నీకు లోకోన్నతత్వంబు ప్రకటంబుచేసి చాటించగా నితరులుగ్గడించుచుందిరుగనేల। కొండ మీదబెట్టిన మహద్దీపంబొకరుచూపకగాని కనుపించదా॥ శేష॥ (౮౧)

అజ్ఞానత్రయనివర్తకా। హిరణ్యరావణ బాణకంస శిశుపాలాదులు గలుగగా। వారలనుండి భగవంతునిస్సైర్యధైర్య శౌర్య వీర్యపరాక్రమాది గుణంబులు ప్రకాశించినట్లు శంకరభాస్కర యాదవాదికుదృష్టిజైనులు కలుగగా మీసమానాధికరహితమైదుమ్యంబును వేదవేదాంతవాక్యార్థవివేచన పాఠంబును। ప్రకాశమయ్యె నీయాకారంబున। వారుమీప్రభావప్రకటనంబు జేయుటకే జనించినవారైరి గావున। నధికయోగ్యులుగారనవచ్చునని విచారించు చున్నాడనే॥

శేషనగరాధినాథ॥ ... ... (౮౨)

అమోఘసంకల్పా। కలిగర్వవిజృంభణంబు స్తంభింప జేయవలయుననితలంపుచున్నవాడవో। దివ్యదేశంబులందు గొన్నిపునరుద్ధాంతంబులు గావలసెగదాయనియాలోచన సేయుచున్నవాడవో। ఉభయవేదాంత ప్రవచనకర్తలగుదర్శన సిద్ధాంతాపహకుల సమృద్ధికై యోచనసేయుచున్నవాడవో। శైవమాయావాద బౌద్ధ పాశుపతాది దురతస్థ కోలాహలంబడంచుటకు వితర్కించున్నవాడవో। జ్ఞానభక్తి సంపన్న మండితంబగు స్వదర్శనంబులో నేరసులురాక యుండనిద్దవలెనని చింతించుచున్నవాడవో। దేహాత్మాభిమాని నీ ప్రముఖ ప్రతికూలవర్గ సమానిత ద్రవ్యంబు స్వీకరించ వలసెగదా యని జుగుప్స జేయు చున్నాడవో। నిజస్వరూప స్వభావంబు లివ్వా డెవ్వరెఱుంగుదురని గణించు చున్నాడవో। మదీయాచార్య మనోరథనిమిత్తకృతమామక విజ్ఞాపనంబంగీకరించి గోపుర ప్రాకార మంటపాది కల్పనాత్మక సకలవిధ కైంకర్యంబులు గైకొనుటకూహించుచున్నాడవో। నీయవసరంబెరుంగక నీ చిత్తవృత్తిం దెలియకనిన్ను

భిముఖంబు చేసుకొన్న వాసివలె నప్పుడు తోచినందు వలన విన్నపంబు సేయుచున్న వాడును నిది యసహ్యమైతోచదుగదా। నీవుక్షమాగుణనిధివి। నేనైతే బాలుండను। అనభిజ్ఞుండను। యీదృశాపరాధశతంబులు ప్రతిక్షణంబున నపరిమితంబులుగా జేయుచున్నాడ। నెటువలెనోర్చెదవో ॥శేషనగరాధినాథ॥ ... ... (౨౩)

పావనభవ్యనామా। యిలయాళ్వారే। లక్ష్మణాచార్యా। యతికులచంద్రా। ఉడయవరే। ఎంబెరుమానారే। శ్రీభాష్యకారా। శేషావతారా। శఠగోపంపొన్నడీ। అనియెడు తిరునామంబులు మీకు ముఖ్యవాచకంబయిన చతురాక్షరినిగూడి నవసంఖ్యతో భూమియందు వెలసె। ఆశ్రితుల నానవకర్మంబులం బాపి యభీష్టంబులిచ్చుటకు సమర్థంబులై యున్నవి। ఇదేమాకు బద్మరాగమౌక్తిక ప్రవాళమరకత పుష్యరాగ వజ్రమహేంద్రనీలవైడూర్య గోమేధికనవరత్నంబులు। ఇదే పద్మమహాపద్మశంఖ మకరకచ్ఛపము కుందనీలవరాఖ్య నవనిధానంబులు। యికమా దారిద్ర్యాది దోషంబులు దొలంగె। దాసబృందంబెల్ల ననన్య ప్రయోజన పరతత్వంబున వెలింగె। అసన్మానసంబులనాత్మసమస్త కామంబులై చెలంగె॥ శేషనగరాధినాథ॥(౨౪)

యతీంద్రా। నీవున్న చోటు త్రిదివంబు। నీయొద్ది భూసురగణంబమరగణంబు నీయాస్థానమంటపంబు సుధర్మాఖ్యసభ। నీపై భక్తి కామధేనువు। నీమంత్రం బేచింతామణి। బ్రహ్మసూత్రధారులు వేర్వేర నీసూక్తి పరంపరల నుపన్యసించి చూపగా జూచుట। రంభాదులనాట్యంబుగన్గొనుట। ఉచిత సమయంబుల భక్తిపరవశుల నీపై సంకీర్తనంబులు పాడగా నాకర్ణించుట గంధర్వగానం బాలించుట। భవ్య దివ్య ప్రబంధీకృత భవచ్చారిత్ర పర్యాలోచనులు చేసిచొక్కుట। పారిజాత మందార హరిచందన సంతానకల్పకాసుర తరువాటివిహరణ విలాసంబందుట। నీ తీర్థప్రసాదంబులుపయోగించుట అమృతంబుగ్రోలుట। నీ పరిచర్యలతో మెలంగుట। సుఖంబనుభవించుట। యిట్లు నీ పరిసరంబున యాదవాత్మభావియైన మహాభానం

దంబనుభవించు దాసులకు బతన భీతి విశిష్టదైత్య దానవాంతక సం
కలితా ప్రాకృతానిత్యస్వర్గంబసారంబై కనుపించుట చోద్యమా ॥శే॥

పరమప్రాప్యభూతా! సర్వేశ్వరునకుగల శుద్ధసత్వ మిశ్రస!
త్వాత్మకంబులైన విభూతులు రెండు! ఆ రెంటియందు మిశ్రసత్వం
బతనికి విలోపకరణంబట! శుద్ధసత్వంబు భోగోపకరణంబట! యీయు
భయస్వభావంబులు దెలిసినతత్వవేత్తలివ్విభూతి హేయంబనియువ్విభూ
తియుపాధేయంబనియునివ్విధ బుననుపన్యసించిరిగాని!విచారించినశుద్ధ
సత్వంబునలేమిశ్రసత్వమున్న తనికిశరీరమేయగుగావున హేయంబనివె
రతుశుద్ధసత్వంబుపాసక ప్రపన్నసముదాయసాధారణ స్థానంబుగనుక
రుచింపదేమిసేతునింత విచారించ నాకేమిటికి! ప్రపన్నుడనుగాను
ఉపాసకుండన మొదలనేగాను! నీ యభిమానాంత ర్భూతుండనైన
దాస్యవృత్తివాడను నేను! వన్నెలుకొన్న యుభయ విభూతీశ్వరుండ
వునీవు! నీయంఘ్రికమల యుగళంబెనాకిరవగు పరమపదంబు! నిర్హే
తుకంబైన నీ కారుణ్యంబే తత్ప్రాపకంబు! త్వన్ముఖవికాసావహకైం
కర్యానువర్తనంబె నాముక్తి సుఖంబు! శేషనగాధినాథ॥ (౨౬)

ఆశ్రితాపన్నివారకా! సంసారంబ[illegible]గావున జన్మంబులసం
ఖ్యాతంబులు! తత్తజ్జన్మంబులయందు [illegible] కర్మంబు లనంతంబు!
కేతత్కర్మానుభవ నిమిత్త సంప్రాప్త [illegible]పత్రయాభి సంతప్తంబు
నాహృదయంబు! అందునీవే వసతి[illegible]కొని నిలిచియున్నవాడవు!
నీ దివ్యమంగళ విగ్రహంబతి సుకుమారంబు! యెటువలె సహించి
యుండుండ గలనని నీ నిమిత్తంబు తల్లడించుచున్నవాడను! నాకొ
అకు జింతచేయనదినాకు సహజమే! నీవు సుఖించవలసియైన నాతా
పంబులుడిపి చల్లజేయుమీ॥ శేషనగరాధినాథ॥ ...(౨౭)

వాత్సల్యజలధీ! త్వదీయ దివ్యమంగళ విగ్రహవిషయ, సౌకు
మార్యాదిజ్ఞానంబులేని బాల్యంబునం జపలుండనై నాయక్కరలే
చూచుకొని అపత్సమయంబుల రమ్మ్మ రమ్మని నిన్ను ప్రార్థించితి:

అప్పుడెల్ల గోవత్సన్యాయంబున నత్యంత వ్యామోహాతిరేకంబుతోడ విజయంబుచేసి కటాక్షించి యూరడించితివి। నీకెంత శ్రమంబు గనుపించెనో। నేనెంత కఠిన మానసుండను। అపరాధిని నికృష్టుండను। ఇపుడటువలెనే నీవుగావలెనని చాపల్యంబు నావ్రుంలతో రచ్చవెట్టి దూరుచున్న వాడను। నాయజ్ఞానంబెంతని గణింతునే। శేషనగ॥(౮౮)

క్షమాగుణనిధీ । సంప్రదాయార్థరాశి నిర్భరంబగునీదర్శనంబు నీ బండారంబు । అదినీవు అస్మదాచార్యుల వశంబు చేసినావు। వారగర్భంబున జనియించిన కారణంబున నాకాయిక్కువ గనుపింపజేసిరి। ఆదినే ధాచ నేరక నావంటి వంచకులతో సహవసించిబయలుచేసి నీ భండారంబునకు ద్రోహంబు చేసితి- నీచిత్తంబునకు గలకపుట్టించితి। నీకాయాస విచారంబులు సంపాదించితి। నేనాజ్ఞాహ్వుండను బిగుల దండనీయుండను। నీవిందుకెంత చేయించిన జెల్లుబడియే। అయినను రాజపుత్రాపరాధన్యాయంబున లఘుదండనంబు చేయదలచినవాడనై కాబోలు । నీసన్నిధి సేవకెడగాపి యీ దూర దేశంబున బడవేసితివి । ఇకనీచిత్తము । నాభాగ్యము। యిటువంటి నన్ను మన్నించి యేలుకొన్నప్పుడుకదా నీకీర్తి నానాలోకవిఖ్యాతంబగు నాస్వామీ ॥ శేష ॥ (౮౯)

అసంఖ్యేయకళ్యాణ గుణగణోజ్వలా । నేజేయునపరాధంబులోర్వగానిన్ను క్షమావంతునిగా దెలిసితి। నాదోషంబు లింపుచేసుకొనంగా నిన్ను వాత్సల్యవంతునిగా నెఱిగిరి । నామాలిన్యంబు తొలగించగా నిన్ను శుచియని నిశ్చయించిరి. నిరవధికదుఃఖనైన నాదుఃఖంబులు బాపగా నిన్ను దయావంతునిగా నెంచిరి। అతిహేయుడనైన నాకు నంతిశ్యామివయ్యు నిర్మలుండవై యుండగా నిన్ను హేయప్రత్యనీకుండనిరి. నాకు వలసిన పురుషార్థములన్నియు నీవలనే లభించినవి గనుక। నిన్ను మహోదారుండని వర్ణించిరి। యివ్విధంబున నాగుణంబులనుండి నీగుణంబులు గుప్పున గనుపించినట్లు మెఱుగెక్కించి చిల్లి

చేసిన పనివాడను। నన్ను తొలగిపోనీయక నీకొలువునకు నింపుకొ
నుము॥ నావంటి పనివాడు నీసముఖంబుననుండిననీకుగీర్తిసుమీ ॥ శ్లో॥
(౬౦)

సత్యప్రతిజ్ఞా । యెటువంటిపాతకినైననుబట్టి నిష్కళంకునిజేసి
నీయొద్దకిదెత్తునని పరవాసుదేవునితో బంతగించి వచ్చితివట । నేడు
నన్నుండినీకు దత్పరితోషసమయంబబ్బె । యేలాగంటివా । వివరించెద।
ప్రతి బ్రహ్మాండసృష్టియందు ననంతకోటి బ్రహ్మలస్మదపార పాపాను
గుణంబుగానా నా యోనులంబుట్టించి వేసటనొందిపోయిరి- దండించి
దండించిరోసి దండధరుల సంఖ్యాతంబుగా బెడువడి విడిచిరి - కల్ప
కల్పంబుల రక్షించజూసి సర్వేశ్వరుండనంతావతారంబులంది యది
చేతగాక చాలించెను - యీ యందంబున నరవిందసంభవాది బృందా
రకా గ్రగణ్యుల నందరి గెలిచి యెదురులేక భూతభవిష్యద్వర్త
మాన పాతకులలో సమానాధికరహితుండనై తిరుగుచున్న వాడను
నన్నిటువంటి వానిగా దెలిసి తెలిసి నీవు ధరాతలంబున మహాభూత
నగరంబులో విభవావతారంబుచేసి - దిగ్విజయ వ్యాజంబున భూమి
నెల్ల బరవంబెట్టి వెదకి వెదకి నూటయిరువది సంవత్సరంబులు పొంచి
తివి - నాడునన్ను దొరికించుకొంటివా । యిట్టివెతల నే యేరూపం
బుల బట్టితలంచితివో నేనగుపడితినా। నేడిట్లర్చావతారరూపంబున నిల్లిం
దల వేంకటాచార్యులకిష్టదైవంబై నిలిచినన్నతనిగర్భంబునజనియింప
జేసిన కారణంబున నతడు పట్టితెచ్చి నీకొప్పగించె । ఆ సంతోషం
బున నే తొడిబడి విచారించక నాకు నీకు పేరిచ్చితివి నీవాడననిపించి
తివి। ఇప్పటికిని నాపూర్వ వృత్తి విడిచిన వాడనుగానుసుమీ। అకృ
త్యకరణ కృత్యాకరణ భగవదపచారావహ్యాపచారరూప నానావిధా
నంతా పచారంబుల పారంబుగా నాచరించుచున్నవాడను। మును
పందఱిని గెలిచినట్లు నేనే గెల్తునో। కాక నన్ను మోక్షార్హునిం
జేసి రక్షించి నీవేగెల్తువో॥ యీ వినోదంబు శేషాసనాది నిత్యసూరు
లవలోకించుచున్నారు। వారలనాలోకించు పరాకు పరాకు ॥ శ్లో॥ (౬౧

సాధుజనాగ్రగణ్యా ! సర్వేశ్వరుని నేనెఱుంగాయని చెలికాడనై యుండి। అతడును నేనును నొక పిప్పలవృక్షంబా శ్రయించితిమి తన్మూలంబున నేమో తెలియదతనితో నాకుఱుళ్లబాటు ఘటించె। అతడును నాతో బోరందొడంగెనయితే నేమి ఛేదన దహన భేదన శోషణాదులు నన్నట్లని మహా మహిమగద్దుగావున నన్నతనికి చెప్ప రాదయ్యె। చెప్పరాని పని గెల్వరాదు గనుక ఆమార్గంబువిడచి నృసింహ రామకృష్ణాది వేషంబులు దాల్చివచ్చి నన్ను లోబరుచు కొదలంచె తలచి నప్పుడు నేను దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరాద్యవాంతర భేదచిత్ర విచిత్ర రూపంబుల నంది। లోపడక సరిపోరగా బోరగా ననంతకోటికల్పంబులి త్తెఱంగునజరిగె గాని నన్నతడు గెల్వలేడయ్యె. నేనిటువంటిదురహంకార మహావీరాగ్రగణ్యుండను నది నానాలోక ప్రసిద్ధంబు । దేవరుకుం దెలిసినపనేకదా । సర్వజ్ఞశిరోమణీ । ధార్మిక చక్రవర్తి గనుక యీకారణంబునకు గారణంబేమని వెదకి । తత్ఫల సమాశ్రయణనంబున సంప్రాప్తంబైన దురహంకారంబే బేతాళా వేశంబనికని । యీయిక్కన నీవు దెలుపగా దెలిసి సర్వేశ్వరుండిది శౌర్యాదిగుణంబులతో బనిగాదని వాత్సల్యసౌశీల్య సౌలభ్యాద్యన వరశిష్ట కారుణ్యగుణ సహాయంబున పిల్లిందల వేంకటాచార్యరూపం బునవచ్చి అస్మజ్జనకుండైన పితాపుత్రసంబంధ ప్రయుక్త స్నేహం బున గారపించి । చేరదీసిమూలమంత్రమూలంబుగా దదావేశంబు దొలగించి । దాసుని నేలిసీసామ్మ చేసెగదా । యిపుడుదురాచారులతో సంగతివచ్చినప్పుడంతయుదత్స్వభావంబుగను పించుచున్నది। నీ వేమరియుండగూడదు । తదావేశంబు చేసి సన్నిధి నేయుంచుకొని కీర్తివహించుమిరా॥ శేష॥ (౯ - ౨)

అకర్మవశ్యాదివ్యావతార । సంస్కృతద్రవిడశబ్దను మోభయ వేదాంతంబులయందు ప్రాథమిక వేదాంతపథంబు నిష్కంటకంబు చేయుకొఱకు సారసంగ్రహదీపభాష్యాది గ్రంథవిరచనంబులొనరించి యూపదాయుష్యమును దత్ప్రవచనంబే చేసితి । ఆటువలె నేద్రవిడోప

నిజమార్గంబు పరిపాలనంబు సేయవలసి మీ రేవరవర మునిరూపంబున
వెలసి యావదాయుష్యమును దద్వ్యాఖ్యాన తాత్పర్యభూతాశేష
రహస్య వివరణంబులనే ప్రవచనంబు సేయగా నుభయ వేదాంతం
బులు మీచేతనే ప్రతిష్ఠితంబులయ్యె శేషావతారంబగుచు మీరే
వరవరమునులగుట నిస్సందేహంబగుటకు పూర్వరామానుజరూపం
బున కనంతరంబగు బల రామరూపంబు శ్వేతవర్ణంబైన కరణిని దద్వి
గ్రహంబును సుధాకరధవళవర్ణంబు చేసుకొని యావిర్భవించుటకు
సాక్షిగదా! శేషనగరాధినాథ॥ ... (౯౩)

అతిమానుషావతారా। స్వావిర్భావవిశేష వరవరమునిరూప
కరిష్యమాణ ద్రవిడ వేదతదంగోపాంగగత ద్వ్యాఖ్యాన తదభిప్రాయ
భూతాశేషరహస్య తద్వివరణప్రవచనాత్మక జీవనాప్రవర్షి తానేక
ముముక్షుజనబుద్ధి సస్యంబులకు నిరుపద్రవరక్ష చేయు తలంపునగదా
వేదభారభరాక్రాంత బాడబాపశాదనిహీనజ తుజాలంబునకు నిరవ
కాశంబుగా దావకవిభవావతార సమయంబుననే సారసంగ్రహదీప
భాష్యాదిగ్రంథమయావరణ నిర్మాణంబు చేసితిగి। అటులనే మీ
కృషి ఫలించె। శోకము బుట్టెడు మోక్షంబయ్యెనింక నందఱమును బ్రతి
కితిమి। సర్వేశ్వరుండగు పరవాసుదేవుని తిరుమామణి మంటపంబను
పెనుకణజంబు నిండి వెల్లివిరిసె। యీకీర్తి నానావైకుంఠంబులందు
వెలయు భళిభళీ! శేషనగరాధినాథ। ... ... (౯౪)

కలికలుషవిరోధీ। నీవవనీతలంబున నవతరించి చేతనులనం
దఱిని భగవదభిముఖులఁగా నొనర్చి మోక్షమార్గమందు నన్యాఖుం
పించిన కారణంబున యీతినా శరీరార్థులు లేమి గనుపించి యామ్యాది
మార్గయాయి చేతనజాతంబు లేక తత్పదంబు వాడికఱప్పి పాడై నువు
ములిచె। ఘాతకీయమ ధూతభీకర భాషితార్భట కలకంబు కరువయ్యె
నరక కూపంబుల రూపంబు లేవులుదప్పి చిత్రగుప్తులు వ్రాతలుదక్కి
ద్యూతాదివిహారంబులచే బ్రొద్దులు జరుపందొడంగిరి। అంతకుంజే
వేళఱాచిన నంతఃపుర కేళీలోలుండై పారుపత్యంబునకు బాసియుండె।

ఇవ్విధంబునయమరాజధా నిస్ఫురణంబుదగిగివిన్నవయ్యె । నీతంత్ర కౌశలంబంతకుని వీడుపాడుచేసె । యెంతనిగణింతునీవింత॥ శేషనగ॥ (౯౫)

సకలభువనమాన్యా । తావకచరణారవింద సంబంధంబుగల జీవులసంఖ్యాతంబుగా బరమపదమార్గంబుపట్టి పరువనడచినబెడవ కనడువగా । వారలువీరలనేసత్కరించిన వారుగనుక । సప్తార్చిర్ది నపూర్వపక్షోత్తరరాయణ సంవత్సరాభిమాని దేవతాసమీరసహ కర చంద్రవిద్యుద్వరుణశతముఖచతురుఖులకు నేతన్మకాత్మ వరంప రావిషయ నిరంతరసత్కారంబులు చేయవలసిన యక్కరలచేతసండడి పడినిజనిజాధికారోచిత కార్యాచరణంబులకు గాలంబుదొరకదయ్యె । ఈచందంబుననీ యాజ్ఞాపరతంత్రులై బ్రహ్మేంద్రాది దేవతలు భాగ వతకైంకర్యంబన్వయించి నీకు ముఖోల్లాసము సేయుచు బ్రవర్తించు చున్నారేమనవచ్చునే। శేషనగరాధినాథ॥ ... (౯౬)

జేకశిసార్వభౌమా । వటుతర గ్రహణధారణాదివిశిష్ట శేముషి నీకుబట్టపుమహిషి । గురుపదంబుసింహాసనంబు । సిద్ధిత్రయపురుష నిర్ణయాదులాయుధంబులు । విరజకవ్వలవ్వలిసీమలు నీయేలుబడికి వచ్చిన దేశంబులు । శ్రీరంగక్షీరసాగరశ్వేతద్వీపంబులుజలదుర్గంబులు వనశైలవేంకటశిలోచ్చయ వారణమహీధర గారుడగ్రావ నారాయణ చలంబులుగిరిదుర్గంబులు । తక్కినదివ్యదేశంబులెల్ల స్థలదుర్గంబులు। కులదైవంబుకురుకానగరాధిదేవత । తదారాధనచేయు వైష్ణవుడు మధురకవియాళ్వారు పోషించదగిన కులవృద్ధులభూతసరోవరమహాది సత్యసూరులు । జాతకమునిశ్చయించిన సిద్ధాంతి శ్రీమన్నాథమాని । పురోహితుడైన కులగురువు ఆళవందారు । నిత్యచరణతీర్థ ప్రసిద్ధుడు పెరియనంబిగారు । విజ్ఞాపితకరమాలాధరులు విద్యాభ్యాసము చేయిం చిన ఉపాధ్యాయులు । పురాణవక్త శ్రీశైలపూర్ణుడు । అవసరమైన ప్పుడర్థమిచ్చి పుచ్చుకొననేర్చిన మహాధన్యుడుగోష్ఠిపూర్ణుడు। హితా హితములు తెలుపగలవైద్యుండమ్మంగి । మంత్రాలోచనకర్తయగు

మంత్రితిరుకచ్చినంబి । దళవాయి దాశరథిసూరి , రాయసము వ్రాయు
చతురుడు శ్రీవత్సాంకమిశ్రుడు । తత్పుత్రులు ముక్తాతపత్రచామర
ములు । తదుపదేష్టమణిమయ పాదుకాయుగళి కురుకాధినాథసూరి
సంప్రతినాయకుడు వడుఘనంబి , బొక్కసకర్త తిరువరంగ త్తముధ
నారు । పట్టపుకవీశ్వరుడు గోవిందవరద రామానుజమౌని । కొలువు
విద్వాంసులు మైమర్దనచేసెడు సమ్ముఖముజట్లుపిళ్ళయురంగా వెల్లి
దాసులు । జలకము చేయించు వెరవరికందాడయాండాను । కట్టు
వర్గమిచ్చు పరిశుద్ధుడు యేచ్చాను । మీకుదుబసీ సహస్రకమలమణి
మాలికా తిరుమణి శ్రీచూర్ణంబులు సమర్పించువారు పిళ్ళ పిళ్ళయా
ళ్వాను । పరిమళముగట్టించుజాణ అనంతళ్వాను సువారపుచేరువకాడు
కిండాబి యాచ్చాను । అండాళుం బొన్నాచ్చి కూరును నివాళులిచ్చు
పుణ్యసతులు । పత్ని కొళ్ళయమ్మాళు దేవియారును । కొంగు నాయ
కియు బల్లెరములుపట్టి వడ్డించుబాదులు । సంగీతవిద్యారశికుండరంగ
మాళి । చతుస్సప్తతిసింహాసనస్థగురుని జరసప్తశతత్రిదండ సన్న్యాస
బృంద ద్వాదశసహస్రైకాంతిజరా సంఖ్యాత శ్రీవైష్ణవయోధంబులు
క్రమముగారథగజాశ్వపదాతిరూప చతురంగబలంబులు । వేదాంత
వేద్యకలిజిత్కింకర సుదర్శనభట్టారక కృష్ణద్వయకత్కుమార వాది
కేసరీప్రముఖులు కార్యకర్తలైన యూధనాథులు । వరవరయోగి
శుద్ధాంతరక్షకుడు। సర్వతంత్రస్వతంత్ర పుత్రులునుసూత్రధారవంది
మాగధులు। పావడలు నేయువారు। బరాబరులుసేయువారు। పరాకు
దెల్పువారు। ప్రతిహారులు। పాణిదీపగ్రాహులు। మొదలయిన పరి
చారకులు భక్తవరులగు నామధారులు। అన్యమతస్థులందఱును నీ
మూకలచేత బరాజితులై దాగికనుపించకపోయిన శత్రురాజులు।
యీ శేషనగరంబునీకిరవగు రాజధాని। నీవిటువంటి మహాప్రభుత్వము
గలరాయల దేవుడవని నిన్నుబొడగని నీవుజేయు సన్మానంబులు
గైకొని। నీకొలువునకునిలచిన కవీశ్వరులు మా పెద్దలు। నేనువారి
వాడనుగనుక నీ పాదములకు దగులైనవాడనే। యెంతపనికిని నన్ను

విడనాడక రక్షించుటనీకుగీర్తిసుమీ॥ శేషనగరాధినాథ ....(౬౭)

ధర్మసంస్థాపకా। పెంటమీఁదిపేలికయైనా కాలికిగట్టి అది బిరుదనుకొని కాదన్నచోనదివిడువక నిర్వహించుకొని బిరుదుగానే సమర్థింతురట। తమవాకిటసారమేయంబును బరులు నొప్పించినచో నాగ్రహించి వారివారిపగసాధింతురటకాని విడువరట। దొరపాటివాడు తనబానిసనన్యులవమానించినఁజూచియోర్వలేక తన ప్రాణపర్యంతంబోడబడి కీర్తిఘటించుకొనునట। మంటిదయినను మాయొద్దే గెల్వవలెననులోకోక్తి యన్నటువలెనేగదా। యిటులైనప్పుడు నేను నిన్నంటినవాడనేగదా। నీవునన్నేలినవాడవుగావా। నీముందర నేనన్నితరులనాదరించగా జూచుచునూరకయుండ నీకదియుచితమేనా। అది యటుండనిమ్ము। తొల్లి రాముడులూకంబుబల్కులాలకించి తగవు దీర్చెనట నీవతనితమ్ముడవేకావా। ధర్మజ్ఞుండవు సత్యసంధుడవు। నే జేయునూడిగంబుల కడ్డపడువారిని గనుంగొననిచందంబున నూరకొన్నాడవేమియుననవు వారికినినాకుందగవైన వగదెగజేయ మీ యాగడమా॥ శేషనగరాధిరాథ। (౬౮)

అఘటితఘటనైకనిపుణా। చిత్రకూటంబువిడచివచ్చినగోవిందరాజులను దిరుపతిలో బ్రతిష్టచేసి। అతనినతిశయితభాగ్యవంతునిగా జేయందలంచి। గోనామంబునవ్యూహలక్ష్మిప్రతిష్టయొనర్చి। ఆ వాహనంబైనవెంబడినతనిదదగ్ర కటాక్షపాత్రునిగా నిలిపి సంపన్నుని జేసితివట। ఆవింతయటుండనిమ్ము। ఆ గోవిందునికి శేషాచలపతి తమ్ముడనుకొని తన పరిజనపరిచ్ఛదబృందంబెల్లందధీనంబు జేయుచు వర్తించు వింతయేమి। ఆతండేయూరు। తానేయూరు। ఆ యిరువురి చేష్టితంబులందలపోసిచూచిన నొకరునీయభిమానాంతర్భావంబాశించి వచ్చిన తీరునైయున్నది। పాషండసంసర్గమసహ్యమైతలోచి వచ్చినలాగునై యున్నది। యొకడు నీవు శంఖచక్రాంకణప్రదుండవని నీహృదయంబునవర్తించినడిచి శిష్యవృత్తిజూపుచందంబుననైయున్నది। కృతజ్ఞతచేత బ్రత్యుపకారముంజేసిన చందమునునై యున్నది। అటననేల

యిటననేల। యెటంటేయేమో। నాకేమిటికి। నేను బంటుగాడను। మీ భావంబును మీకే తెలియును। శేష॥

ఆప్తజన భీష్టగంధాయకా। ప్రకృతానుసారిగా నొకటి విన్నవించెదవిననవధరింపుము। తిరుమలతిరుపతులు నీయధీనంబులై తదధిష్ఠితదైవంబులు నీయభిమాన విశేషబలంబునం చెలంగువారుగనుక। అచట గోదాసంజ్ఞకవ్యూహలక్ష్మీవిగ్రహంబును బ్రతిష్ఠజేయించి మీ శేషనగరంబునకుదెమ్మని దేవరవారుదాసునికి నియమించగా దత్ప్రకారంబున దిరుపతియందు విగ్రహనిర్మాణంబు చేయించి। తిరుచానూర నలమేలుమంగా సన్నిధానంబున బ్రతిష్ఠజేయుటకై తిరుమలయందర్చక ముఖంబునసన్నిది ననుగ్రహంబున సన్నిధిసంబడసి। శాలివాహన శకవర్షంబులు వేయిన్నూర్ధు నూటపదునాలుగొవది యగు ప్రజోత్పత్తినామసంవత్సర ఫాల్గుణశుద్ధ యేకాదశిగురువారంతో గూడిన పునర్వసునక్షత్రమందు మీనలగ్నంబుననావాహనంబుగావింపజేసి విజయంబుసేయించుకోవచ్చినప్పుడు. పూర్వమందు స్వప్రతిష్ఠాపితవ్యూహలక్ష్మీసంబంధంబు గోవిందరాజులకునువలె మీకు దిరువారాధనంబగు వీథియార్ వరువారికిని నీలక్ష్మీసంబంధంన భాగ్యంబులు రాగలవని కనిపించియున్నది యీ వ్యూహలక్ష్మికి బుట్టినిల్లు తిరుచానూరేయవుటచేత నలమేలుమంగయక్కయుండా జెల్లెలుగనుక శేషనగరనివాసులగు కోనేటిరాయడు, గోపాలరాయడు తోడియల్లుండ్రైరి। యింత బలిమియున్నప్పుడన్ని విభవంబులును నంతటతానేవచ్చును। తిరుపతిచందంబున మనియగాండ్రచేతి చాథలంటి। విభవము మాత్రమే రానీయకు రానీయకునిదినామనవి। కోవెల శ్రీవైష్ణవుల యధీనంబుజేసి సమస్తైశ్వర్యంబులును గలుగ జేయుము। అఖిలాచారపురుషులకును నిదేయధిమతంబు మరచెదుసుమీ॥ శేషన॥ (౧౦౦)

నమజ్జనమనోరథ ప్రపూర్ణ। జ్ఞానమంటపంబగు తిరునారాయణపురంబునందు సంపత్కుమారుల కైంకర్యంబు చేయుకోరకు నే

బడి యిద్దరు స్వశిష్యుల నెళవుచేసినిలిపి। మగుడ శ్రీరంగమునకు బైన
మైనతరిని। మీవి శ్రేమంబునకో గ్వజాలనివారి పరమభక్తి దశ నవగో
కించి। స్వాకృతి ప్రకృతికినియమించి। నిర్మాణశాలయందు దద్వి
గ్రహ భుజగద్వయంబుననిలిపి శంఖుచక్రా లేఖా లేఖనంబు జేయుము
హూర్త్తమందేమతంబులో గోష్టిమధ్యమందు హస్తాత్కారతలంబులు
భుజమూలంబులు గప్పుకొని నాడే పెరియనంబిగారు కృపచేసిరి।
నేడేలతిరియక యానతిచ్చితదాకారంబునాత్మా త్వాకారంబేయనుటకు
నిస్సంశయంబు చేసి పూర్ణనిర్మాణ సమనంతరంబున నాలింగన
ద్వారాస్వశక్త్యావాహనమునకొనర్చి। వారికినమ్మిక పుట్టించుకొరకు
దద్విగ్రహంబందుండె। ప్రత్యుత్తరంబుగ్గ సించినగతి గనుపింపజేసి
వారిని సమ్మతి పించిరట। యిందుచే దస్వయంవ్యక్తంబైన యందం
బై కనుపించె। మోక్షదశనంబె యిజ్ఞాన విభుత్వముం బ్రత్యక్ష
మయ్యె॥ శేషనగరాధినాథ॥ ... ... (౧౧)

అసంచిదజ్ఞానవై భవా- స్వయ వ్యక్త దైవ సైంధ మానుష
భేదంబున భగవంతునకు జతుర్విధంబులగు సర్వావతారంబుల వలెనే
మీయర్చారూపంబులు దత్ప్రకారంబున జతుర్విధంబులయ్యె నదె
ట్లన్న। నారాయణాచలంబు నందాత్మ సంకల్ప కల్పితరూపంబున
స్వయమేవ యావహించుటంజేసి। అదిస్వయంవ్యక్తంబు। శ్రీరంగంబున
భవద్వియోగా సహిష్ణు తద్వల్లభ విష్ణు ప్రతిష్ఠాపిత రూపంబగుట
నదిదివ్యంబు। శ్రీ మహాభూతనగర శ్రీ వెంకటాచలంబుల సముకాల
మందే సర్వతపోతిరి క్తన్యాసాఖ్య తపస్సిద్ధి మహర్షి ప్రతీకాశ బాశ
రథికుమారానంత సూరివర ప్రపన్న కృతరూపంబులు గనుక॥ అవి
సైంధవంబులు। యీస్థాన చతుష్టయంబు దక్క దక్కిన సమస్తదివ్య
దేశంబులందు నిందునుంగల దివ్యరూపంబులతో డగూడ ముందరి
కల్ప పర్యంతమును భక్తిమూలంబులై ప్రతిష్ఠాపితంబులు గాగల
రూపంబులెల్ల మానుషంబులు॥ శేషనగరాధినాథ॥ (౧౨)

రంగనాథప్రియా। ఉభయ విభూతి నాయకత్వాధికారం బొసం

గిరంగనాయకులు మీకు గాలత్రయవాస యోగ్యంబుగా నగరత్రయంబు మొదలనే సంకల్పించెనని నానూనసంబున విచారించినంగనుపించె। అదెట్లంటివా విననవధరింపుము। అవతార దేశంబగుట చేత బాల్యాతిక్రమణ పర్యంతవాసయోగ్యంబయ్యె। గాన శ్రీమహాభూత నగరంబు స్వదత్తభూతిద్వయ నిర్వహణంబు జేయుకొరకుగల్ప పర్యంతము విడిపడుచోట శేషనగరంబేయని శ్రీరంగ రాజాభిప్రాయంబుగా దెలిసిననాడే మీరచటికి రాదలంచినంగని। యావచ్ఛరీర పాదమత్రైవ శ్రీరంగే సుఖమాస్వయని యతడే నియమించెగావున। అర్చావతార భావాంగీకార పర్యంతం బటువలెనే వర్తించుటం జేసి। రంగనగరంబు వర్తమాన నగరంబై తత్కాలంబునకు నీ శేషనగరంబు భవిష్యన్నగరంబయ్యె। అందుకు మీరీకాలంబున బరిపూర్ణవ్యాప్తిచేత దివ్యశక్తి గనుపింపజేసి శ్రీ మహాభూతనగర శ్రీరంగనగరంబులవలె నఖిలగురుజనోద్దేశ్యంబగునట్లుగా ప్రభావంబు చూపుచున్నచోట వర్తించుచున్నాడవు గనుక అదే సిద్ధమని తెలిసెనే। శేష। (౧౦౩)

భక్తచింతామణీ। వైకుంఠ క్షీరసాగర శ్రీరంగవారణాచల వేంకటశైలవనగిరి ప్రముఖస్థలంబులు శ్రీయఃపతికి వాహనస్థానంబులని పెద్దలందఱు నందురు। అతడా దివ్యదేశంబులలో గూడవచ్చి నీయంతరంగంబులో ప్రవేసించియున్నవాడు।అట్టినిన్నొకమాఱు సేవించి ప్రదక్షిణంబు చేసినమాత్రంబుననన్నితీర్థపతుల యాత్రాఫలంబులును నీకిరవగు శేషనగరంబై యొసంగలదచట వసించిన సుజనుల పుణ్యంబులగణ్యంబులహో॥ శేషనగరాధినాథ॥ ... ... (౧౦౪)

అపారకరుణాంబుధీ! అసద్వస్తువునైన నాయందు అకారణ సహార్ధముంచి జాయమానకాలంబున గటాక్షించి జననాంతరంబున రామానుజార్యులని పేరుపెట్టనియమించిస్వకీయతాభిమానంబు నభోషించి। సన్నిధికిరప్పించుకొని పేరొప్పగింపజేసుకొంటివి। ఉపనీతుని గాజూచి పంచసంస్కారసంపత్తికై పరవస్తువులసాదావారకా

సుభంబగు తిరువాయ్ మొళ్క్కప్పెరుమాళ్ వై వారునాశ్రయింప జేసితివి। గృహస్థభాంబునందించి నీ వేతంద్రివై కృపామాత్ర పసన్నాచార్యత్వంబున నఖిల సంప్రదాయార్థంబులెల్ల దెలిపి నిజశక్తి నాయం దేనిలిపి। అంతరాత్మవై దాసులకు దాసునిగ జేసుకొంటివి నీ విషయంబు గానాంధ్రగీర్వాణ ద్రావిడ కర్నాటాది భాషామయంబులైన గద్యపద్యంబులచేత సంకీర్తనాత్మకానేక కృతులు వెళ్ళనాడుట బుద్ధియిచ్చి వాచకంబును నీకే శేషంబు జేసుకొంటివి నీ యూడిగ పనులకలశరచి కాయకంబును వినియోగించుకొంటివి। నాహృద్ధులులనన్నంటనీయక నీదిగా జేసుకొని విహరించుచున్నావు నాకేమి చింత నీవెటువలె నాడింతువటువలెనాడ గలవాడను। యిది యథార్థముయథార్థము॥ శేషనగరాధినాథ ... (౧౦౪)

ఆనందస్వరూపా। యిన్ని విన్నపంబులకుదలకట్టయిన విన్నపం బొక్కటి విన్నవించెద। యే దేశంబుల నయిన గలుగసంకల్పింపుము। యేదుఃఖంబులనయిన బెట్టుము। అందు కేమియును వెరువ। నీ దాసులందరు నన్నభిమానించి నియమించి నాచే నూడిగంబులుగొ త్తొనునటుల యనుగ్రహించినంజాలు। యిదిలేని యైశ్వర్యంబునుం గోర నాత్మానుభవమునొల్ల। భగవల్లాభంబయినన పేక్షించను। యిది సత్యంబిందుల కేమిప్రమాణమిమ్మన్నని చ్చెద। మీ శ్రీపాదంబులాన। శేషనగరాధినాథ రామానుజ॥ ... ... (౧౦౫)

ఆత్మీయజనరక్షణకటాక్షా। నీనగరంబుననుహృజ్జనంబులతో గూడి సంసారదుఃఖం బెరుంగక యావజ్జీవనమును ద్వదీయదివ్య ప్రబంధ పరిశీలనంబులచే గాలంబుగడప జేయుము। మీ వదనచంద్రోదిత మందహాసచంద్రికాపరంపరల నానయనచకోరంబుకబ్బజేసి హర్షింప జేయుము దేవరదివ్యావయవలావణ్యవర్ణనాత్మక మానస సరోవర విహారంబునామనసీహానురాళికలభింపజేయుము। మామక మనోమిళిందంబునకు విందు తావక చరణారవిందమానమకరందరసాస్వాదంబుగా గరుణింపుము। భవదీయమందిర కైంకర్యంబులెడవక నవరించుట

కదికారంబొసంగుము. నావారందరు నన్నభిమానించుటకు దద్దయా
ప్తునిగా నొనర్పుము. వారలయెడల నపచారంబులు ఘటింపక
యుండునట్లు వర్తింపజేయుమీ స్వామీ! శేషనగరాధినాథ॥ (౧౦౭)

శరణాగతాపరాధాసహిష్ణ! అడియెనాత్మగుణవర్జితుడ.
ఆత్మగుణ పరిపూర్ణుడ. తజ్ఞుడ! తప్పులనక నా విన్నపంబుల నింపు
లుగానంగీకరించి యనుగ్రహింపుము! లోకమందర్భకుల నవ్యక్తభాష
ణంబులు తప్పులుగాగొనక మాతాపితాదులు ముద్దుచేసుకొని
మఱిమఱి వినగాంక్షింతురుగదా. అట్లనేనును! నీవుపరవస్తువిఖ్యాతి
నొందిన వేంకటాచార్యుల రూపంబమరియున్నవాడవు! రక్షించు తం
డ్రివి! పోషించుతల్లివి! మెచ్చుదొరవి! తోడగుబంధుండవు! జోడగు
మిత్రుండవు! అఖిలంబులునునీవే! నన్ను నీకారుణ్యశీతల కటాక్షా
మృతధారాపరంపరగమ్మి మునీహృదయంబునా కభిముఖంముగా
నిమ్మి కైంకర్యవిరోధులబోజిమ్మి! నీయాడిగంబులు చేయుట
కనుమతి యిచ్చి కైకొమ్మి కైకొని ప్రసన్నుండవుకమ్మి! శేషనగ
రాధినాథ రామానుజ నమో యతిరాజ శేఖరా ... (౧౦౮)

గద్య.

ఇది శ్రీమద్రామానుజ పదభక్త సేవాధురీణ భగవద్భాగవత కైంకర్యాభిధాన శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాన్త ప్రవర్తకారోహణ ప్రవీణ విల్లందల వేంకటాచార్యసత్పుత్ర రామానుజాచార్య ప్రణీతంబయిన రామానుజాష్టాశత ప్రబంధి పరికల్పిత పరవస్తు ప్రకాశ సకల ముముక్షు పరంపరా సంపాదిత పరమపద ప్రాప్తంబగు శ్రీమద్గురు ప్రశంసాధర్మ దాశ్యానుగోల శ్రీపాదతీర్థ తళియప్రసాదాది పరిశవేది ప్రభావసంపన్నంబును, నాథయామున పరాంకుశ మహానుభావాది స్తోత్రంబులును, శ్రీరంగ వెంకటాచల యహోబలాది భగవత్స్థలనిర్ణయ సుపుణ్యమహాసముద్రిత మహోత్సవంబులును, శృంగేరి శారదాపీఠ పరవాది మత్తగజంబుల గామాడుజి నామ సింహావందితంబులును, జైన చార్వాక పాషండమత ఖండనంబు

లును, అజామిళో పాఖ్యానంబును, తింత్రిణీ మూలనివాస వకుళాభ రణ ప్రభావ మహా ప్రభావంబులును, శేషనగరంబున రామానుజ నివాసంబును, భూతపురీ నిలయంబును, శ్రీవైష్ణవగణ త్రిదండసన్న్యాససమూహ పరిణామంబును, ఇతర దేవతా దూషణంబును, వాలాయి రప్రబంధాది ద్రావిడ వేద సూత్రంబులును జ్ఞానాధికారుల లక్షణంబులును, భక్తి ప్రపత్తి తదుపాయ మోక్షంబును నన్నది విన్నపము ష్టాశత పరిణామంబులును నైన రామానుజామృతంబునందే కాశ్వాసము.

శా॥ శ్రీరామానుజ విన్నపాలు సరసుల్ చెన్నొంద
దగా నిత్యమున్। సారాచారముగా వివేకమతిగా
సంపూర్ణ సద్భక్తిగా। నోరూరన్ శుచిగాంబఠిం
చిననునన్యోన్య ప్రవృద్ధంబుగం భీరస్వాంతుండనం
తసంపదలచే బెంపొందునిద్ధారుణిన్॥

శ్రీ రామానుజ విన్నపములు.

సమాప్తము.

శ్రీ మతే యతిరాజ శేఖరాయ నమః.

ద్రవ్య సహాయకులు :

శ్రీయుత నిడుముక్కల సుబ్బారాయుడుగారు,

విజయవాడ.

గ్రంథ ప్రోత్సాహకులు :

శ్రీ గార్లపాటి కనకానందరావుగారు,

విజయవాడ.

Title Printed at 1949 Copies 1000

శ్రీ సత్యనారాయణ ప్రింటింగు వర్క్సు. విజయవాడ.